Anul XII. Duminecă, 28 Noemvrie (11 Decemvrie) 1904 Nr. 49

FOAIA POPORULUI

Preţul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia" Iosif Marschall, Sibiiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE:
se primesc la **biroul administraţiunii**, (strada Măcelarilor nr. 12).
Un şir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani

SPIONI PRINȘI.

În rĕsboiul dintre Ruși și Japonezi în Asia depărtată, ca de obiceiu în rĕsboaie, amêndouĕ părţile luptătoare sĕ folosesc de spioni, ca sĕ poată afla tainele și pregătirile taberelor dușmane. Șpioni mai de obiceiu sûnt Chinezi, cari pentru bani buni strĕbat în tabĕra dușmană, ca precupeţi, lucrători etc. trag cu urechea, bagă de seamă la mișcările, ce sĕ fac și apoi reîntorcêndu-se la trimiţătorii lor, îi înștiinţează despre cele vĕzute și auzite. Sĕ înţelege, că astfel de oameni ușor își plătesc îndrĕsneala lor cu vieaţa, dacă sûnt prinși ca spioni. In asemenea casuri nu este iertare și spionii căzuţi prinși, sûnt s'au spânzuraţi, sau în casul cel mai bun trimiși cu un glonţ pe ceealaltă lume.

Ilustraţia noastră ne arată o întêmplare dela Port-Arthur. Japonezii mereu trimit spioni în cetate, ca sĕ afle despre starea ei, dar' și Stössel, comar dantul viteaz al cetăţii, își are spionii si oamenii sei, prin cari sĕ silește a afla ce sĕ petrece în tabĕra japoneză și prin cari stă în legătură cu lumea rusească din afară, cu deosebire cu oastea principală din Mangiuria.

Acești trei prinși și legaţi sûnt Chinezi, spioni de ai lui Stössel, cari aveau sĕ ducă știri lui Kuropatkin despre starea desnădăjduită a cetăţii. Ei însĕ au fost prinși de Japonezi, legaţi de olaltă și trimiși cu o sentinelă la locul de perzare. Soldaţii privesc curioși la acesti nenorociţi cari pentru bani 'și-au pus în joc vieaţa.

De preste sĕptĕmână.

Protestele, împotriva proiectului şcolar al lui Berzeviczy s'au continuat.

*

Opoziţia din dietă continuă cu agitaţia; Duminecă a ţinut adunări în multe locuri şi sûnt plănuite şi altele. Guvernamentalii asemenea ţin conveniri.

*

S'a constatat că Japonezii au ocupat colina de 203 metri la Port-Arthur. Ruşii au cercat sĕ o reocupe, dar' n'au isbutit. Luptele la Port-Arthur continuă. In Mangiuria au fost numai ciocniri.

*

Englezii au trimis o expediţie pacînică la emirul din Afganistan. — Ruşii trimit oaste spre hotarele Afganistanului.

Sĕ cetim, sĕ învĕţăm!

II.

»Comoară de aur este ştiinţa
Şi mărgăritar de preţ scump«.

Acestea cuvinte sûnt foarte adevĕrate şi cuprind în sine toată bunătatea din aceasta lume, pentru-că ce-ar folosi omului de-ar dobândí lumea întreagă, dacă nu are ştiinţă, dacă nu are învĕţătură?

Cu soarele cel-ce încălzeşte suprafaţa globului pămêntesc sĕ poate asĕmăna şcoala, pentru-că precum acela încălzeşte şi luminează pămêntul, mai departe nutreşte şi creşte plantele — astfel e şi şcoala, ea nutreşte, încălzeşte şi luminează inimile tuturor acelora, cari o cercetează.

Foarte drept este proverbul românesc care sună:

»Şcoala face pe omul om
Precum ultoiul pe pomul pom.

şi că:

Prin şcoală la lumină
Prin lumină la putere
Şi prin putere la vieaţă«.

Dacă ne vom cugeta mai serios la timpurile trecute şi le vom asămăna cu cele presente, vom afla o diferenţă atât de mare încât ne cuprinde uimirea. Inainte de aceasta cu vre-o câteva zăci de ani toate popoarele erau mai puţin înaintate în ştiinţă şi cultură decât în present. Unul dintre acelea popoare, care orbeca întru întunerec, a cărui mâni erau încătuşate — şi a cărui muncă o foloseau alţii, a fost şi poporul românesc. In timpurile cele mai vechi erau chiar vlădici românesti, cari nu ştiau sĕ cetcască decât cu litere cirile, — dovadă ne este »Istoria bisericească«. — Erau bĕtrâni încărunţiţi, cari nu 'şi ştiau scrie numele. Astăzi însĕ vedem prunci de 7 ani, cari scriu şi cetesc, — vedem bărbaţi ţĕrani cetind gazete, vedem tineri ţĕrani dând teatre şi vedem coruri frumoase, pe când atunci nici idei nu aveau de aceste, pentru-că nu aveau şcoale şi oameni cu ştiinţă.

Eată dar' ce face şcoala, pe care cu drept cuvênt o numesc soare, pentru-că este un soare, un soare pămêntesc.

A sosit deci timpul, când toată suflarea românească ar trebuì sĕ cunoască însĕmnătatea şi binefacerile şcoalei, sĕ o preţuiească şi sĕ o iubească precum 'şi-a iubit Christos biserica.

Cu toate însĕ că în şcoală tinerile mlădiţă îşi câştigă cunoştinţele de lipsă spre a putea pâşì în vieaţă — totuşi acelea cunoştinţe nu sûnt destule, ba chiar puţine spre a se putea fericì. Partea cea mal mare din fii poporului nostru după ce a finit cu şcoala, nu sĕ mai interesează de carte, de cetit şi scris, aşa încât cel mult la 10 ani după isprăvirea şcoalei abia slovenind mai poate cetì şi cu mare greutate îşi scrie numele, ba sĕ află chiar şi oameni, de aceia, cari au învĕţat gimnazii, 'ear' unii au absolvat gimnasii şi dacă nu se mai ocupă cu cetitul, devin cu mult mai simpli, ca unul, carele a învĕţat puţin, dar' sĕ ocupă cu cetitul şi scrisul.

Ştiut este că toate popoarele din lume sûnt lacome după ştiinţă şi sĕ nisuesc sĕ o soarbă precum soarbe albina sucul cel dulce din floricea. Românul încă e înzestrat dela natură cu un talent şi minte de tot ageră, însĕ durere — ne trebue mai multă voie, ne trebue mai mare diligenţă şi dor de progresare.

Acest dor însĕ numai astfel ni-l vom putea ajunge şi împlini, dacă se va stîrnì în noi dorul de scris şi cetit.

In curînd sĕ vor împlinì 12 ani, de când, ca un focular ce împrăştie lumină a apărut în Sibiiu, măreaţa noastră foaie »Foaia Poporului« — aceasta foaie, care e menită pentru progresarea şi înaintarea scumpului nostru popor. In decursul aceştui timp a făcut un pas atât de uriaş şi un bine atât de mare pentru poporul nostru, încât fructele ei sĕ vĕd şi sûnt demne de admirat pe terenul cultural.

Inainte de aceasta cu 12 ani poporul nostru avea foarte puţine cunoştiinţe despre însĕmnătatea şi folosul ce-l poate trage dela cetirea unei foi bune. Lăţindu-se însĕ aceasta foaie printre poporul nostru, a început a-i cunoaşte bunătatea şi folosul ei, au vĕzut, că pe lângă mica sumă de 4 cor. la an, ei sĕ află în posesiunea unei foi, care pe lângă, că le spune toate întêmplările şi noutăţile din lume, le dă îndrumări şi le arată toate modalităţile cele mai uşoare de întreprinderì şi ecooomii.

Dacă aceasta foaie nu va lipsì de pe masa fiecărui ţĕran român (ştiutor de carte), atunci abunăseama ne vom ajunge ţinta, pentru care în continu ne luptăm, vom putea spera, că acest popor, carele a orbecat oare când în întunerec, va ajunge la ţinta de toţi dorită. Deci dar' încheind zic: Dlor preoţi şi fraţi învĕţători, îndemnaţi şi sădiţi în inima poporului nostru dorul şi rîvna de cetit. — Spuneţi-le, că ce mari foloase pot trage dela cetirea unei foi bune, îndemnaţi se aboneze »Foaia Poporului« căci aceasta foaie ne este un sprijin de tot bun pentru ajungerea scopului nostru.

Aţel, la 3 Decemvrie 1904.

Michail Tătar.
învĕţător.

Intrunirea dietei. După-cum scriu foile din Pesta, dieta sĕ va întruni în sĕptĕmâna viitoare, Marţi, în 13 l. c. Sĕ aşteaptă mari demonstraţii din partea oposiţionalilor.

FOITA.

Din rĕsboiu.

Trad. după **Ivan Bliznetzky.**

Sĕ nu credeţi, că e lucru aşa de greu a păstra liniştea şi sângele rece în decursul atacului duşmanului. Am vĕzut soldaţi jucând cărţi sau petrecându-'şi vesel în mijlocul celei mai grozave ploi de bombe, ce le arunca artileria japoneză. Dar' asa cred, că e mai greu a păstra liniştea în decursul luptei, voind sĕ scriem vre-o scrisoare, scrisoare de dragoste, în timp ce tunurile bubuie. Eu însumi am probat aceasta, dar' degeaba. Odată am vĕzut următoarea întêmplare. In apropierea mea şedeau în şanţ patru soldaţi. Unul din ei scriia. Acesta erà ştiutorul de carte al companiei. Ceialalţi trei stăteau împrejurul lui. Pe deasupra noastră şi pe de laturi sburau granatele, spărgându-se cu mare sgomot. Unul dintre soldaţi zise:

— Scrie-'i ceva drăguţ, ca sĕ-'i pătrundă la inimă...

O bombă căzù în şanţ.

— Scrie-'i Vandei, că dela începutul rĕsboiului 'mi-am adunat 70 de ruble şi că am omorît 20 de Japonezi.

— Sĕ nu o facem sĕ se sparie — grăì scriitorul — sĕ scriem numai 10.

— Nu, nu — zise de nou soldatul îadrăgostit — scrie douĕzeci.

O nouă ploaie de granate căzù în şanţ. Puterea esplodării lor a luat hârtia din mâna soldatului şi o duse departe, încât soldatul trebui sĕ fugă după ea se o apuce. Aşa se fac scrisorile în rĕsboiu.

Acum un alt soldat din cei trei dădù o bucată de hârtie celui-ce scriia şi zise:

— Scrie eată aşa: Catarina Radionoff, în satul Semionov, guvernamentul Charcov. Draga mea Catarină! Bombele sboară şuerând pe deasupra capului meu, dar' mie nu 'mi-e frică şi gândul îmi stă la tine. Am fost rănit de douĕ ori şi căpitanul Frederiks a zis, că eu sûnt cel mai viteaz soldat din regiment. Gândeste-te la mine şi eu te voiu iubì în veci...

In acest moment şi soldatul. care spunea ce sĕ scrie şi scriitorul rĕmaseră morţi; o bombă îi sdrobì în o clipită.

*

Căpitanul Nazhivin, care a fost rănit la Motienling, scrie:

— Toţi răniţii nostri, cari puteau umbla au trebuit sĕ se depărteze de pe câmpul de luptă, ear' pe cei greu răniţi 'i-am lăsat în graţia duşmanului. Aici s'a petrecut una din întêmplările cele mai dureroase.

Un soldat tinĕr, cu numele Feodorence, fiul bĕtrânului nostru sub-oficer, căzuse greu rănit pe un morman de soldaţi morţi. Lângă el îngen nchia căruntul sĕu tată plângând şi netezând pe obraz pe feciorul sĕu.

— O fiul meu, sĕrmanul meu fiu!

Soldaţii însĕ trebuiau sĕ retireze.

Sĕ grăbeau. Căpitanul Rezetizky chema pe bĕtrânul suboficer.

Sĕ mergem, Feodorenco!

— La poruncă! Ştii dle căpitan, că acesta e băiatul meu?

— Ştiu, Feodorenco, 'i-aţi rĕmas bun dela el.

Proteste. Protestele împotriva proiectului lui Berzeviczy au continuat și zilele trecute.

Am amintit, că Românii din comitatul Solnoc-Dobâca au convocat o adunare de, protestare. Aceasta s'a ținut în Dej, în 22 Nov. c. luând parte la ea o mare mulțime de Români. S'au ținut câteva vorbiri, dintre cari a fost de însemnătate cu deosebire vorbirea dlui Alecsandru Vaida Voevod. Adunarea a primit o adresă de protestare contra proiectului, a esprimat mulțumită archireilor români pentru pașii întreprinși întru apărarea scoalelor și a ales delegați pentru o eventuoală conferență generală.

— Sinodul protopopesc gr. cat român din Cluj, întrunit Joi în 1 Dec. c. a primit asemenea o adresă de protestare, care să va comunica cu toate sinoadele protopopești pentru a o primi.

— Alegătorii cercului electoral Chișineu și S. Ana (com. Arad) au fost convocați de mai mulți fruntași români, pe Joi, 8 Dec. c. la o adunare de protestare în Chișineu.

La stările dela noi. Agitația opositiei maghiare e în toiul ei. Ea a aranjat Duminecă în 4 Dec. c. adunări poporale în multe locuri, eu deosebire în centre ungurești presentându-se pretotindenea fruntași și deputați din opositie și ținând vorbiri aspre împotriva guvernului. Joi s'au ținut earăș vre-o 30 de adunări și pe Duminecă, 11 Dec. c. sunt plănuite altele. Guvernamentalii încă țin întruniri de partid, arătându-'și alipirea față de guvern. La o astfel de întrunire, în Győr, fiind învitat, a luat parte și Tisza ear' în Pojon a fost ministrul Hieronymi ținênd amêndoi vorbiri. — Caracteristica stărilor este agitația.

Rĕsboiul dintre Rusia și Japonia.

Lumea e preocupată de luptele de la Port-Arthur, cari în timpul din urmă au fost prîincioase armelor iaponeze.

La Port-Arthur.

Lupte mari și sângeroase s'au iscat pentru ocuparea colinei, care are o înălțime de 203 m. și de aceea să și numește astfel. Atacul Japonezilor s'a început în 30 Nov. c. și a ținut mai multe zile. De mai multe ori Japonezii au fost respinși, căci Rușii să apărau cu mare vitejie, dar și-au renoit într'una atacurile, căzênd batalioane întregi. In 2 Dec. seara Japonezii au cuprins în sfîrșit colina și cetatea de pe ea, numită Namakoyama. Colina are însemnătate mare, căci de pe ea să poate bombarda portul și alte forturi, fiind cea mai înaltă în împrejurime. De aceea Rușii au voit să o cuprindă de nou. Sub scutul de tunuri grele infanteria a atacat în mamulte rênduri colina, dar' au fost respinși cui mari perderi. Japonezii au dus tunuri grele pe colină și cu aceste bombardează vapoarele rusești din port, făcându-le mari stricăciuni. Asemenea sînt bombardate și forturile. In 7 Dec. bombele au aprins un magazin, care a esplodat și a ars mai multe ore.

In urma acestor succese ale Japonezilor, să crede, că Port Arthurul e aproape de a cădea.

In Mangiuria.

In Mangiuria din causa iernei grele nu să pot da lupte mai mari. Rușii, ca și Japonezii să așează în cortele de iarnă. Cu toate aceste să întêmplă dese ciocniri. Una din cele mai mare a fost cu generalul rus Rennenkampf Japonezii au voit să încunjure corpul de armată al generalului, dar' au fost atrași în cursă, căzênd dintre ei la 1000 de inși.

DIN LUME.

Englezii și Rușii în Afganistan.

Guvernul englez a espedat din India la emirul (domnitorul) din Afganistan (țeară vecină cu India britică) o espediție constătătoare din fruntași, care are să câștige și să asigure prietinia emirului pentru Anglia. Aceasta să face împotriva Rusiei, ca și cu Tibetul, și Anglia folosește timpul de față, când Rusia e încurcată în resboiu.

Rușii o știu aceasta și îndată-ce au aflat despre plecarea espediției englezĕ, guvernul rusesc a dat poruncă să plece un corp de armată din Caucas spre hotarele Afganistanului, ca să înfrice puțin pe emir, spre a nu să arunca în brațele Angliei.

Afacerea aceasta este earăș o verigă a lanțului de dușmănie dintre Rusia și Anglia

Știri mĕrunte.

În Serbia a abzis ministerul. Cu formarea noului minister a fost însărcinat Gruici. Noul minister va fi de direcție moderată.

*

Guvernul englez va trimite, în Ianuarie viitor un încredințat statornic (resident) al seu în Lassa (Tibet); pentru asigurarea lui vor fi trimiși soldați indici, sub comandă de oficeri englezî.

Inceputul și desvoltarea meseriilor și a negoțului în Sĕliste.

(Urmare).

Pe la anii 1868—70 se apucă de negoț cu slănină etc. și un fecior dintr'o familiei foarte modestă, anume Ioan Răcuciu din Folteşti. Acesta prin dibăcia-'i cunoscută a făcut cu negoțul o avere foarte însemnată; îl putem numì al doilea neguțător și capitalist din Sĕlişte.

Tot cam pe la anii sus numiți, își vênd tîrlele de oi și stavele de cai Iordachie Roșca și Stan Steflea și cu capitalul lor însemnat deschid bolte frumoase și bine asortate. La anul 1872 Adolf Venrich din Sibiiu a deschis farmacia (spițeria) în Sĕlişte. Medic aveam pe atunci pe dl Dr. I. Pascu, (tot atunci s'a stabilit în Sĕlişte și judecătoria și pretura și toți funcționarii erau Români). Pe la anii 1860–80 era un neguțător anume Ioan Mîrtin, care făcea negoț cu cioane de tuciu și cu ploști de lemn aduse dela Reghinul-săs., ploștile să vindean mai cu seamă la oamenii, cari plecau în țeară la oi.

De la anul 1865 încoace economia oilor a început a da tot înapoi. Mulți oameni își vindeau vitele și se apucau de negoț. Să înțelege de sine, că neputênd ținea toți negoț în Sĕlişte, au început a se duce și a deschide negoț pe la sate (pela câmp) așa că azi neguțători din Sĕlişte, Poiana, Rod, Tilișca, Galeș, Vale, Sibiel etc. să găsesc pe sate până pe la Făgăraș, Nocrichiu, Sighișoara, Alba-Iulia, Deva și Petroșeni. Amintesc dintre Sĕlișteni pe cei mai vechi și mai fruntași (pe cari îi știu) Dumitru Lucaciu și socrul seu, boltaș în Petroșeni, Teodor Mocan în Cut, Nicolae Răcuciu în Vingard, Ioan Sêrbu, in Boz, Ioan Domnariu în Ludoș, Ioan Grecu în Porumbacul-de-jos, Oprea Mosora în Topârcea, și alți mulți; toate mărfurile trebuiecioase în acestea zeci de prăvălii se duc de obiceiu din Sĕlişte, dela P. I. Comșa.

(Va urma). *Nicolae Moisin.*

O adunari învĕțătorești.

In Ațel.

Desp. Mediaș-Ibașfalău.

(Urmare și fine)

I.

A doua disertațiune rostită de învĕțătorul Ioan Mihu, din Șoala, cu titlul: »Superbia din punct de vedere educativ« a avut următorul cuprins:

Scopul educațiunei este ca să crească oameni. Prin educațiune omul devine un lucru de artă, pentru ce și învĕțătorul trebue să fie adevĕrat artist. Insușirilor nobile să li-se dea hrană desvoltătoare, ear' pe cele rele să le stîrpească din rĕdăcină. Una din acestea însușiri este superbia. Aceasta este mai mult boala femeilor și dă naștere mai multor viții omenești. Intre acestea să înșiră în primul loc nerecunoștința, apoi luxul. Câte mame își lasă pruncii lipsiți chiar și de hrană, pentru-ca ele să poată strălucì în haine splendide? Ca remediu contra superbiei să recomandă:

1. Să nu folosim cătră pruncii nostri cspresiuni ca scumpule, îngerașule etc.

2. Să nu ne prea măgulim pruncul cu laude.

3. Să deprindem copii cu curățenia, dar' să nu-'i ducem de mici în fața oglinzii.

4. Să nu lăsăm ca băeții să se producă des cu cantul, declamarea etc.

5. Să alegem cu băgare de seamă chipurile și bucățile de cetire, care ajung în mâna copiilor și

6. Să ne folosim mai pe sus de toate în educațiune: Verba volant, exempla trahunt.

Amêndouĕ disertațiunile au fost considerate de foarte bune cu unica observare, că a dlui Mihu nu e populară și să decide, ca de altă-dată ori-ce temă pedagogică să fie scrisă și cetită în termini populari, bineștiind, că fiind și popor de față, numai așa poate și el ceva pricepe, ear' acestea disertațiuni urmăresc un îndoit scop.

La încasarea taxelor s'a constatat o nepăsare generală, ear' aceasta să basează pe faptul regretabil, că vechiul cassar, învĕțătorul din Moardăș, dl Corneliu Banciu, de mai mulți ani nu s'a presentat la adunări, ear' soartea contribuirilor vechi nu se poate ști. Cei presenți au declarat încă, că până-când neorînduelile de felul acesta din sinul reuniunei nu să reduc la stări normale, nu vor mai contribuì cu nici un ban. S'a mai decis încă, că locul viitoarei adunări să fie Ibașfalăul și că pe viitor cele două ședințe să se împartă așa, că toamna să ne concentrăm pe sate, ear' primăvara în unul din cele două centre ale noastre, Mediaș ori Ibașfalău, după putință totdeauna la Dumineca-Floriilor.

— Să rĕmâi cu bine, Mihaiu — grăì bĕtrânul. Nu-'ți fie frică, Japonezii nu vor tracta rĕu cu tine...

— Să mergem, se mergem, grăbia căpitanul.

Dar' bĕtrânul stătea nemișcat. lângă fiul sĕu.

Gloanțele sburau pe lângă ei și fiul era îngrijat de tatăl sĕu.

— Mergi tată, grăbește, că te va nimerì vre-un glonț.

— Rĕmâi cu bine, Mihaiu, noi nu ne vom mai revedea. Iți trebuie puțină apă? Aci e plosca.

Căpitanul apucà de mânecă pe bĕtrânul soldat și sbiera:

— Să mergem!

— Rĕmâi cu bine, Mihaiu!

— Să mergi cu bine tată.

Toți soldații plecară în urma căpitanului, ear' bĕtrânul sub-oficer repeta într'una:

— Să rĕmâi cu bine, Mihaiu... să rĕmâi cu bine, Mihaiu...

Acestea premise, au urmat propuneri cari fiind de un interes general le public aşa, precum urmează.

Cea dintâiu, care s'a primit cu aclamaţiune a fost presentată astfel:

De un timp încoace sĕ observă în concursele publicate pentru staţiunile învĕţătoreşti, că sĕ pun în concurs din partea comitetelor parochiale unele condiţiuni la cari competenţii nu sĕ pot obliga. Aşa d. e. sĕ pune în concurs, că alesul sĕ se priceapă la conducerea corului, sĕ se priceapă la cultivarea practică a pomăritului, sĕ fie cântăreţ de primul grad, avênd şi cunoştinţe musicale, sĕ fie bine deprins, mai departe, în cunoştinţa limbei române şi maghiare şi sĕ aibă cualificaţiunea prescrisă de lege.

Sĕ ştie, că nici un preparand absolut nu poate avea mai puţine pregătiri ca 4 clase gimnasiale. Şi de cumva n'a cercetat atare institut public, în înţelesul legii a trebuit sĕ se supună unui esamen de primire, care ecuivalează cu 4 clase gimnasiale. De aici diploma tuturor absolvenţilor este egală întru toate, fără privire la pregătirile anterioare, de oare-ce în direcţia aceasta trebue sĕ corespundă şi institutele noastre pedagogice.

Sĕ mai pune în concurse, că cei necăsătoriţi vor fi preferiţi, până-când în ziarele noastre sĕ publică orbiş că concurentul sĕ fie june, adecă necăsătorit. Aceasta însĕ constitue în sine, cea mai crasă umilire a statului învĕţătoresc şi e menită ca sĕ ne facă mai mult de batjocură pe noi, cât şi institutele ce le-am absolvat, înaintea străinilor, pentru aceasta e necesară întrevenirea noastră la comitetul central din Blaj, ca acesta sĕ insiste pe lângă Preaven. consistor, sĕ binevoească preagraţios a nu mai permite susceperea în concurs a unor condiţiuni, ce sûnt afară de lege şi prin ce sĕ detrage din vaza şi onoarea învĕţătorimei, ear' de altă parte îşi au de urmare certe şi neînţelegeri în parochie. —

Învĕţătorul Isidor Dopp propune, că de altă-dată, sĕ se aleagă o temă practică de propus comună pentru toţi învĕţătorii, ear' predarea ei sĕ se facă din partea aceluia, care va eşi din tragerea la sorţi,

Aceasta propunere nu s'a primit. S'a zis adecă, că băieţii nostri dela sate sûnt fricoşi şi astfel foarte uşor sĕ întêmplă sĕ 'şi peardă, într'atâţia domni, presenţa de spirit, — Ne-am modernisat noi, a zis dl Dopp, sĕ modernisăm şi poporul, şi apoi chiar aicea şi în felul acesta sĕ vede destoinicia ori cărui docente. — Zadarnic.

Tot astfel şi tot cam din aşa motive, a căzut şi celelalte propuneri de interes comun ale aceluiaşi propunător.

S'a esprimat adecă dorinţa, ca din acest despărţĕmênt sĕ se înceapă o lucrare în direcţia aceea, că după-cum alţi învĕţători de altă naţionalitate aşa şi noi sĕ începem lucrarea unui protocol speţial împĕrţit pe zile şi pe ceasuri, pentru materia de propus în şcoalele elementare cu şase despĕrţăminte şi cu un singur învĕţător, ca astfel sĕ se facă uniformitatea în toate şcolile noastre. A căzut!..

S'a constatat apoi, că statutele reuniunii sûnt foarte mance şi că o străformare grabnică e de dorit şi credem, că aceasta lacună nu preste multă vreme sĕ va şi întregi.

După acestea preşedintele Gavrilă Bozoşan închide şedinţa aproape seara. Era şi vremea, căci masa comună era de mult gătită. Am şi ospĕtat minunat. Dl Mihailă Tatar cu spectata d-sale soţie 'şi-au dat toată silinţa sĕ-'şi mulţumească oaspeţii, cee-ce pe deplin a şi succes. In special doamna a dovedit, că e o bună şi harnică econoamă.

N'au lipsit nici toastele. S'a tostat pentru prea on. domni protopopi Ioan Moldovan şi Georgiu Simu, cari ca doi luceatări lucesc în fruntea acestor două protopopiate: Mediaş şi Ibaşfalău. S'a mai tostat pentru preşedinte, pentru sexul frumos, pentru preoţii presenţi, pentru învĕţătorul Dop ş. a.

De încheiere amintesc încă şi faptul, că învĕţătorii peste tot sĕ simţesc rĕu atinşi prin articolii de fond, ce »Unirea« îi publică de câtăva vreme sub titula: »Cestiuni scolare«. Aceşti articoli fac un rĕu foarte mare preoţimii şi învĕţătorimii noastre, aţâţându-'i pe unii asupra altora şi slăbind astfel sfânta legătură dintre preot şi învĕţător.

Têrnăveanul.

*

II.

În Chişfalău.

Nov. c.

Despărţĕmêntul »Alba-Iulia al reuniunei învĕţătorilor români aparţinĕtori reuniunei învĕţătorilor rom. g.-cat., de Alba-Iulia şi Făgăraş« 'şi-a ţinut adunarea de toamnă în Chişfalău în 24 Nov. n. a. c. şi a purces în următorul mod:

Toţi presenţii iau parte la sf. liturghie.

Domnul preşedinte în persoana dlui Ioan Pampu, înv. în Alba-Iulia, după eşirea din sf. biserică, în edificiul şcolar prin o vorbire frumoasă declară şedinţa de deschisă.

Dl înv. din loc G. Totoian ţine prelegere practică cu cl. V. din »Istoria naturală« despre »Leu«. Îndestulire din partea tutora.

Cetirea apelului nominal din partea dlui notar în persoana dlui înv. din Galda-inferioară G. Spătacean; aflându-se presenţi toţi membrii afară de dl învĕţ. din Bărăbanţ. şi din Galda-de-sus. Toţi învĕţătorii s'au aflat fericiţi avênd onoare a primi în mijlocul lor pe locţiitorul inspectorului regesc spect. domn Barcsai, m. on. domn protopop, S. Micu, on. domn preotul local Achim Totoian şi un număr frumos de popor din Chişfalău.

Cetirea şi verificarea procesului verbal din adunarea precedentă.

Încasarea taxelor noi dela toţi membrii presenţi.

Dl cassar raportează despre starea caseei esprimându-'şi bucuria, că dela puţinii membri ce formează tractul Alba-Iuliei a putut sĕ subştearnă comitetului central până la 600 cor., în decursul anilor dela înfiinţare.

Dl bibliotecar raportează despre starea bibliotecii, spune că nu s'a făcut dela adunarea precedentă nici o schimbare.

D-nii Ioan Pampu, înv. în Alba-Iulia şi Alexandru Hornariu înv. în Oieşdea îşi cetesc disertaţiunile; pe lângă clasificarea de foarte bune li se dă şi mulţumită protocolară. La finea disertaţiunilor rostesc câte o vorbire pătrunzĕtoare spect domn Barcsai şi on, domn protopop S. Micu, despre chemarea învĕţătorilor şi despre însemnătatea şcoalelor poporale.

Designarea locului unde sĕ se ţină adunarea de primăvară: s'a designat Alba-Iulia.

Disertante sĕ însinuă dl înv. din Alba-Iulia N. Duşia.

Cu o vorbire scurtă şi cuprinzĕtoare de multe mulţumite sincere tuturor celor presenţi, dl preşedinte declară şedinţa de închisă.

După închiderea şedinţei toţi presenţii iau parte la banchetul dat din partea dlui înv. local la locuinţa proprie, unde s'au ţinut toaste în onoarea celor trei vrednice persoane, cari au asistat atât în decursul şedinţei cât şi în decursul mesei, în mijlocul învĕţătorilor şi din partea acelora în onoarea învĕţătorilor.

Un part.

Sfinţire de biserică.

Marginea-Câmpiei, Nov. c.

In ziua de sfinţii Archangheli Mihail şi Gavriil a. c., s'a sfinţit biserica gr. cat din filia Vermeş (comit. Bistriţa-Năsăud) — după-cum s'au publicat şi prin foi. Actul sfinţirei a fost îndeplinit de cătră şese preoţi, în frunte cu vrednicul protopop al Bistriţei, dl Gerasim Domide.

Popor a fost mult adunat din multe părţi; inteligenţă însĕ a fost puţină deşi ar fi trebuit ca sĕ fie cât de bine representată inteligenţa română acolo, unde ai nostri sûnt aşa de puţini... între străini.

Da, căci abia sûnt câteva familii, şi acestia mai toţi sûnt servitori pe la Saşi; dar' cu toată sărăcia lor 'şi-a făcut o bisericuţă, destul de frumuşică şi drăguţă.

Saşii s'au purtat bine faţă de Români, căci au fost mulţi la sfinţire, precum şi preotul lor îmbrăcat în ornate bisericeşti după a lor datină. Musica pompierilor din loc — fireşte a Saşilor — a făcut onorurile inteligenţei române. Judele comunal — sas — a cumpĕrat un apostoler frumos pe seama sus numitei biserici şi a mai dăruit şi bani. Cu toată purtarea Saşilor prevenitoare şi binevoitoare faţă de Români, totuşi s'au putut observa şi oarecare rĕutate cu atât mai vêrtos, că preotul lor a lipsit dela banchet, deşi a promis, că va merge.

Mult a ostenit şi administratorul filiei-Vermeş, Sev. Groze, zelosul preot al Herinei, până-când a vĕzut împlinită aceasta dorinţă a poporenilor sei, pentru-ce laude 'i-se cuvine cu atât mai vîrtos, că deşi este tinĕr, deşi nu e de mult preot, cu toate acestea asta e a doua biserică edificată în decursul preoţiei sale, şi în ambele locuri între împrejurări nu prea favorabile.

Brav s'au purtat d-nele preotese din Herina şi Şimotelnic, purtând frumosul port străbun, deşi ar fi de dorit, ca acel port sĕ nu fie cu nimic corcit, ci sĕ fie aşa precum 'l-au purtat străbunele noastre, numai din material de casă.

Românii din Vermeş au sĕvîrşit un lucru din cele mai frumoase, tăcêndu-'şi biserică; aşa ar trebui sĕ facă toţi ai nostri, sĕ iee es. dela Vermeşenii cei săraci, cari au făcut tot posibilul numai ca sĕ-'şi vadă dorul împlinit şi D-zeu le-a ajutat, căci este bun şi îndurat şi ajută pe cei-ce-'şi dau silinţa.

Maria din Câmpie.

PARTEA ECONOMICĂ.

POMĂRITUL.

(Sfaturi în formă de dialog).

De **Iustin Sohorca,** înv.

(Urmare și fine).

F.: Toate lucrurile aceste sûnt frumoase și folositoare în adevĕr, dar' după-cum vĕd eu la o pomărie este lucru multișor, deși nu așa greu.

G.: Ar fi mult, dacă ai lucra numai în un anotimp. Dar' lucrurile pomăriei sĕ fac pe rînd. În tot anotimpul și în toată luna e câte ceva lucru deosebit.

F.: Nu ai fi bun, bade George, sĕ-'mi spui lucrările toate, împărțite după luni ca sĕ 'mi-le însemn?

G.: Bucuros Filipe. Sĕ începem întâiu cu lucrările ce sûnt a se face la

a) Pomii tineri.

Februarie. Sĕ poate începe la săditul pomilor. Sĕ altoiește în casă. Sĕ strîng mlădițele nobile pentru altoirea de primăvară.

Martie. Grădina de pomi sĕ sapă și sĕ face sĕmênarea de primăvară.

Aprilie. Asemenea sĕ sapă și straturile sĕ plivesc. Sĕ începe timpul altoitului.

Maiu. Straturile cu păreți sĕ plivesc și sĕ udă. Altoirea continuă. Sĕ începe ocularea de primăvară.

Iunie. Grădina de pomi sĕ curățește, straturile sĕ plivesc și sĕ udă dimineața înainte de-a rĕsări soarele sau seara după apunerea soarelui. Legăturile altoilor tineri sĕ slăbesc, dar' nu sĕ delătură de tot.

Iulie. Straturile cu pomi trebue săpate și udate.

August. Sîmburii poamelor folosite trebue adunate și păstrate până la sĕmênarea de toamnă. Sĕ începe ocularea de vară. În jurul altoilor tineri sĕ sapă și dacă e lipsă sĕ gunoiesc.

Sepiemvrie. Trebue făcute gropițele pentru transplantarea de toamnă. Sĕ mai poate ocula.

Octomvrie. Sĕ face sĕmênare a de toamnă.

Noemvrie. Sĕ face transplantarea altoilor de toamnă.

Decemvrie. Sĕ fac gropile pentru transplantarea de primăvară.

b) La pomii bĕtrâni.

Ianuarie. Sĕ adună zăpadă în jurul pomilor, ca sĕ întârzie cu înflorirea, prin aceasta sĕ asigură în contra eventualelor înghețuri de primăvară.

Februarie. Sĕ adună ouĕle de omide de pe pomi și sĕ ard.

Maiu. Omidele ce mai sûnt sĕ afumă cu pucioasă ca astfel sĕ peară. Tot acum sĕ nimicesc cărăbușii (gândacii) de Maiu.

August. Pomii cari sûnt prea încărcați sĕ sprijinesc și rărim poamele de pe ei, ca sĕ se poată coace bine. Poamele coapte sĕ strîng și sĕ uscă.

Septemvrie. Încep a sĕ coace poamele; ele trebue culese cu mâna,

Octomvrie. Urmează culegerea poamelor.

Noemvrie. Sĕ curățesc pomii pe timp moale de toate crengile uscate.

Decemvrie. Urmează curățirea pomilor de coaja uscată, de muschiu și de alte necurățenii. În jurul pomilor din pămênt slab, sĕ sapă și sĕ presară gunoiu putred.

F.: Mĕ spăriam la început, că lucrul pomăriei îmi va răpì tot timpul, așa încât altceva nu voiu putea lucra. Acum vĕd, că frica mea nu a fost întemeiată.

G.: Dar' știi d-ta zicĕtoarea Românului, că „Ochii te sparie, ear' mânile te bucură".

Nici-odată nu e bine sĕ te sparii de lucru, fie cât de mult și cât de greu, și cu curaj și cu stăruință sĕ te apuci de el și sĕ nu-'l lași din pălmi până e isprăvit.

F.: Îți mulțumesc frumos bade George de toate învĕțăturile ce 'mi-le-ai dat. Nici odată nu vei avea vr'un om mai recunoscĕtor, ca mine. Dacă D-zeu îmi va ajutà și îmi voiu putea face pomărie după sfaturile ce 'mi-ai dat, d-tale o sĕ-'mi mulțumesc fericirea mea.

G.: Ba nu Filipe, mai întâiu ai sĕ mulțumești lui D-zeu pentru-că ți-a luminat mintea, a doua-oară ai sĕ mulțumești dlui învĕțător pertru-că dela el am învĕțat și eu ceea-ce 'ți-am spus d-tale. Eu sûnt mulțumit cu atâta, că esemplul meu e urmat de un om harnic și voiu fi fericit când omul acela sĕ va nisui a mai capacita barem pe unul și tot așa din unu la altul lucrul acest frumos va prinde rĕdăcini.

F.: Din toate puterile mele voiu nisuì a mai câștiga oameni, cari sĕ-'și facă pomărie!

Acum D-zeu sĕ ne stee în ajutor, ca sĕ putem duce la bun sfîrșit ceea-ce vom începe. D-zeu îți ajute, și sĕ-'ți dea puteri și vieață îndelungată.

G.: Și d-tale Filipe sĕ-'ți ajute cel de sus. Sûnt bucuros ori-când sĕ-'ți mai spun ceea-ce voiu știì.

F.: Știu, că ești un om de bună treabă și la d-ta voiu venì după sfaturi, ca la un bun părinte. D-zeu îți ajute!

G.: Sĕ ai tot binele, Filipe.

Din istoria animalelor de casă.

(Urmare).

III. Pisica sau mâța de casă sĕ trage dela cea sĕlbatică, care până astăzi sĕ mai află prin unele pădurì. Ea s'a îmblânzit pentru folosul, ce aduce omului întru stĕrpirea șoarecilor. Pisica încă e cunoscută omului din timpurile cele mai vechi.

Cânele și pisica sûnt dușmani de moarte. Imprejurarea aceasta vine de acolo, că la crearea animalelor atât cânele cât și pisica au căpĕtat drepturi egali. Dar' pisica cea mai vicleană a răpit scrisoarea dela câne și a fugit cu ea acasă. Astfel a abținut ea dreptul de a ședea în casă, ear' cânele afară.

Intr'o țeară departe, de preste mare, sĕ zice, că a scăpat odată un băiat din naufragiu cu o pisică în brațe cu care ajungând la domnitorul acelei țĕri, unde nu erau cunoscute astfel de animale și lăsându-o după șoareci, de cari erau foarte mulți, aceluia într'atâta 'i-a plăcut de noul-oaspe, încât nu 'l-a mai lăsat dela sine, ridicând pe băiat la mare boier, ear' pentru stârpirea șoarecilor importând pisicele de lipsă, de prin țĕrile, unde sĕ aflau într'un numĕr mai mare.

IV. Vitele cornute. Deși unii istorici susțin, că cânele a trebuit sĕ fie cel dintâiu animal de casă al omului, totuși sĕ crede, că vitele cornute au trebuit sĕ fie mai întâiu cunoscute. Aceasta se poate crede cu atât mai vârtos, cu cât timp îndelungat omul nu cunoștea cultura bucatelor, ci sĕ nutrea numai cu carnea și laptele vitelor, ear' cu pieile lor sĕ îmbrăca.

Unele popoare din Europa au venit și s'au așezat aici aproape numai ca popoarele nomade însoțite de tur-

VESELIA.

— Foița glumeață a »Foii Poporului«. —

In școală.

Un învățător în școală
Sunetul »i« propunea
La copii cei micuți,
Când pățiră o belea.
Luându-se după modă,
Zisă și noua metodă
Anume: desvoltătoare,
Nu pe comunicătoare.
Întreabă acum pe dînșii
Ca sunetul sĕ-l găsească,
In o vorbă oare-care
La 'nceput sĕ 'l nimerească.
— Zi tu Petre?
— »Zic: icoană«.
— Foarte bine!
Și tu Ană?!
— Cu »i« la 'nceput... »Isus«.
— Foarte bine zici: »Isus«.
Spune Ghiță tu, fălos!
— Și eu zic, mĕ rog... »I...jos«.

Feneșul-sĕu. Chimu.

Purceluș fără alunecuș.

Sĕ duce odată un Țigan la un cumĕtru al sĕu, Român, și cum sĕ întêmplă că nimerì tocmai când acela frigea un purcel.

Dă țiganul „bună ziua" ca de obiceiu, îl poftește Românul sĕ șază și sĕ pune cioara drept în fața cuptorului, căutând galeș la purcelul care sĕ frigea sfărăind și rĕspândea un miros de-'i lăsa gura Țiganului apă. Cioara flămêndă foc, nu se mai putù stăpânì dela o vreme și numai ce zice într'un rînd:

— Că frumușel purcelaș și bine-'i fript, cumetre. Hi!... Cum havem sĕ-'l mai mâncăm acuși!...

— De mâncat, 'l-om mâncà noi, nenișorule, dar' nu cu toții, rĕspunse Românul.

Țiganul, făcându-se a nu înțelege zise:

— Da dumneata unde-'i hi?...

Românul tăcù, dar' gândì în sine: Las' că 'ți-o fac eu, ciorogladină! De aceștia 'mi-ai fost? 'Și-'și căută apoi de treabă. După-ce fripse purcelul bine, eșì cu el în tindă și acolo ascunse jumĕtate din el. Luă apoi o opincă, îi tăie creții de pe margine și ungêndu-o cu niște untură o puse în locul jumĕtății ascunse. Luă apoi două oale, una cu vin roșu pentru dînsul și alta cu zamă de sfecle murate, pentru Țigan, și venì cu ele în casă.

Sĕ puseră la masă. Românul cu ai sei mâncară și beură vin, ear' bietul Țigan întindea din opincă de-'și făcù capul numai cocoare de pocnituri, ce tot dădea într'un părete dela spate.

— Nu merge, nu? întrebă Românul pe Țigan, abea stăpânindu-'și rîsul. Mai ia, cumetre, din cel vin, doar' o luneca mâncarea.

După-ce sĕ ospĕtară bine, Românul întrebă din nou pe Țigan:

— Ei cumetre, cum ți-s'a părut masa?

— De... la purceluș nu prea era halunecuș; vinul, de roș era el roș, dar' îmi pare că era borș...

Mĕrunțișuri.

— ***O întrebare.*** Ce deosebire este între lună și dare? — Luna crește și scade, iar darea numai tot crește.

mele lor de vite, cu cari la început sĕ aşezau mai cu seama în apropierea rîurilor şi pe unde aflau păşuni mai bune şi mai îmbelşugate. Acest mod de vieţuire îl mai ţin până astăzi popoarele necivilisate.

Din timpurile cele mai vechi, vitele au fost ţinute în cinste mare, parte pentru-că se nutreau oamenii ele, parte pentru-că sĕ puteau întrebuinţa şi la lucrarea pămêntului. Până nu erau cunoscuţi banii, ca mijloc de schimb, ba chiar şi astăzi încă avuţia unui om se mai numĕră de multe-ori şi după numĕrul şi soiul vitelor, ce le are în economia sa.

In timpurile trecute puneau oamenii preţ mai mult preţ pe numĕrul, cât pe soiul vitelor, astăzi însĕ toate s'au schimbat şi oamenii pun mai mult preţ pe soiu, decât pe numĕr.

In Europa sûnt cunoscute trei speţii mai însĕmnate de vite şi anume: vitele roşii cu trupul gras şi coarnele subţiri şi scurte, vitele dela şes, cu trupul, picioarele şi coarnele mai lungi şi vitele dela munte (mocăneşti) cu trupul, picioarele şi coarnele scurte şi groase.

V. Calul. După vitele cornute urmează calul, care în Asia a fost îmblânzit în starea lui sĕlbatică, unde până astăzi mai trăieşte asttel în herghelii mari, sub conducerea la câte un armăsar mai curagios, dintre ei. In iernile mai grele, caii sălbatici râcăie cu copitele zăpada de pe câmpiile întinse şi scormonesc câte puţină iearbă veştedă şi uscată, cu care îşi alină foamea până dă primăvara cu păşune mai îmbelşugată.

In Europa rĕsăriteană caii au început a fi cunoscuţi mai deaproape cu ocasiunea nĕvălirii Hunilor, cari mâncau, şedeau, ba şi durmiau de multe ori călare, ear' în Europa apuseană caii au început a fi lăţiţi din Anglia, unde au fost importaţi din Arabia, după-cum am zis şi la început.

Intre popoarele, cari până astăzi au o deosebită plăcere pentru ţinerea şi creşterea cailor sĕ numĕră Mongolii şi Tătarii. Aceştia din copilăria cea mai fragedă, când abia pot umbla bine pe picioare şi învaţă a şedea călare. De aceea picoarele lor cresc în deobşte strîmbe şi pe jos umblă foarte a nevoie, pe când călare simt cea mai mare plăcere. Până astăzi mai sûnt ţinuturi întregi prin Asia centrală, unde Mongoli şi Tătarii sĕ nutresc bucuros cu lapte de iepe, ear' carnea de cal o mânâncă cu multă plăcere. De altfel şi în oraşele mai mari din Europa locuitorii mai săraci, care nu-şi pot cumpĕra carne de vită, sĕ nutresc cu carne de cal.

Caii sĕ împart în două soiuri mai însĕmnate: soiul arabic, dela care sĕ trage şi cel englez şi soiul mongolic, dela care sĕ trag caii mai mĕrunţi din părţile rĕsăritene ale Europei. Prin încrucişarea acestor două soiuri s'au născut apoi alte speţii, cari sĕ deosĕbesc după ţinuturi ţĕri şi climă.

Alergările de cai erau cunoscute şi vechilor Greci şi Romani, dela cari apoi au trecut cu încetul şi la Germani şi Englezi, dar' până înainte de aceasta cu două sute de ani, nu erau cunoscute alergările publice de azi, pentru cari sĕ pun premii şi sĕ fac rĕmăşaguri de zeci de mii de florini.

(Va urma.)

Rolul familiei în educaţiune şi scăderile ei la ţĕranii nostri.

— Disertaţie cetită în conf. înv. din cercul Sighişoara — Cohalm, ţinută în Daneş. —

De **G. Maieau**, înv.

(Urmare şi fine)

Aşa sĕ întêmplă că copii ieşiţi de sub mâna ta, rĕmân numai sub stăpânirea părinţilor... apoi halal de creşterea ce le-o dau drept continuare la a ta. Cu cartea sĕ nu-'i mai vază că au treabă, sĕ fi învĕţat cât timp au fost la şcoală...

De voeşti sĕ-'i mai aduni vre-un ceas două cândva, 'ţi-ai găsit-o »Da ce mai are cu feciorii nostri, — n'are destui de ei mici sĕ-'i înveţe, pe ceştia sĕ-'i fi învĕţat ce o fost de învĕţat când o fost vremea, nu acum când trebue sĕ joace în joc şi sĕ meargă în şezĕtoare ca tinerii,... dă-o la naiba carte«.

Aşa, flăcăiaşii nostri capĕtă curaj şi vezi că încet, încet te părăsesc... Eacă că familia e în stare a strica şi ceea ce ar drege 10 şcoli, nu unia...

Cerci în multe casuri a da sfat azi unora mâne altora din părinţi, cum ar trebui sĕ te ajute şi ei acasă la creşterea copiilor, crezênd astfel sĕ-'ţi faci datoria, pentru-ce mulţi îţi scoate ochii, că învĕţătorul nu se apropie de familia elevilor... Ei! dar' 'ţi-ai găsit popa »ce d-ta vrei sĕ ţi-'l învĕţ eu, da învaţă-'l, că doar' de aceea iai sutele« — altul zice: »mie nu-'mi mai tot cânta ce am sĕ fac, eu îi dau de mâncare şi haine. D-ta vezi-'ţi de el, regulează-'l, de nu vrea de voe bună dă-'i cu joarda, sĕ cunosc şi eu ceva după banii ce 'ţi-'i dau«.

Alţii însĕ îţi spun: »eu nu-'ţi plătesc ca sĕ-'mi pedepseşti băiatu, învaţă-'l acolo sĕ scrie şi sĕ cetească ceva, că doar' n'o sĕ-'l fac popă ori dascal, că destu-'i sûnteţi d-voastră pe capul nostru«... Intre astfel de împrejurări îţi faci cruce, neştiind cum s'o mai nimereşti cu aşa oameni!... Ear' când totuşi găseşti câte un părinte, care te înţelege şi îţi primeşte sfaturile ce 'i-le dai şi vezi că în adevĕr înţelegêndu-se învĕţătorii cu familia poate face bun spor, îţi creşte inima de bucurie şi oftezi, că oare pentru-ce nu face D-zeu o minune sĕ lumineze capul atâtor hăbăuci, ca sĕ-'ţi poţi împlini şi cu bun succes chiemarea ta.

Dator eşti tu sĕ munceşti în aceea direcţiune, dar' în împrejurările de azi 'ţi-e cu neputinţă. Rĕul sĕ întinde dela unul la altul peste tot locul azi, fie săraci fie bogaţi — tu le eşti spine în ochi — şi numai pentru modul acela rĕu de plătire de repartiţie. De voe bună nu-'ţi plătesc, aduţi esecuţie, apoi ţinete băete la blăstĕmuri ca »aibă parte sĕ dea doftorului banii, ce-'i scoate dela noi prin esecuţie« ş. a.

Sĕ fii tu picat din cer şi pe plac nu le poţi face până-când nu se va face altă regulă şi cu salarisarea ta!!

Tot în tine isbesc toţi, mai marii cu porunci cerând tot mai mult şi mai multă muncă şi osteneală, ear' cestealalţi făr' a judeca ce rĕspundere ai tu, te blastĕmă că-'ţi plătesc prea mult, că ei sĕ tot dea la toţi, ear' lor sĕ nu le mai dea nimeni. Şi când colo tu, cu multul lor stai sĕ mori de foame.

Cugetă acum dacă toate aceste şi încă câte alte lucruri necuviincioase le aud copii dela părinţi 'şi-'i privesc cum sĕ poartă ei, şi te povestesc în familiile lor, cum s'ar putea sĕ crească din asemenea copii, oameni cari la timp sĕ fie vrednici conducĕtori ai comunei şi buni capi de familie, ba aceia cum vor avea şi învĕţătură, vor fi şi mai ascuţiţi în a tăia şi a nu le fi pe plac nimic ce le vine înainte şi aceasta numai şi numai din causa creşterei rele în familie, că nu s'a sădit cu temeiu în inima lor sentimentele nobile, cari sûnt basa caracterului religios moral.

Aşa cred că din cele spuse până acî a putut afla ori-cine de o parte rolul ce-'l are familia în educaţiunea copiilor; ear' de pe altă parte, a putut vedea şi scăderile ce sĕ află la familiile ţăranilor nostri în educaţiunea copiilor...

— ***Pe uliţă.*** Un trecĕtor (cătră un biet muncitor, care curăţă zăpada cu lopata) Ce capeţi dacă muncesţi o zi întreagă?

Muncitoriul. Niste dureri de şele, domnule,

Flămând. Cerşitorul. Cinstiţi mă cu ceva; sunt aşa de flămênd!

Cucoana. De ce nu muncesti?

Cerşitorul. Am încercat, dar dacă muncesc sunt şi mai flămând.

Nici aşa, nici aşa. Tândală: Mĕi Păcală de ce trage clopotele?

Păcală: De frânghie:

Tândală: Nu aşa, bre. Pentru-ce le trage?

Păcală: Pentru-ca sĕ sune.

(Din »Posnaşul« pe 1905.)

Colinde.

La grădina raiului
La pomu iudemului,
Ce veste s'o întêmplat:
Cruciţă nouĕ de brad,
Lui Christos sĕ 'l restignească
Pe noi sĕ na mântuiească.
Şi Pilat s'o 'nmăniat
La mânuri s'o suflecat,
Pălmi preste obraz i-o dat,
Cu sulţa 'l-au străpuns
Sânge şi apă au curs.
De milă şi de bănat
Soarele s'a întunecat.
Luna s'o îmbrăcat în sânge
Stelele începură plânge.
Grăia Jidovii cu toţi:
Rĕstigniţi-'l pe Christos!
Că de nu li rĕstigni
Nouĕ împĕrat nu ni fi!
Trecem la Palestina
Unde a strălucit lumina,
Cel-ce da lumii vieaţă
Il purta fecioara 'n braţe.
Fecior si cu maică
Plecând fără taică.

De cumva altcineva ar ştì şi mai mult în această chestiune, nu e oprit a ne face cunoscut, pentru-că eu, sĕ nu creadă nimeni că doar' mĕ ţin că am spus tot, ori-ce am spus trebue sĕ fie pe placul tuturor — ci din contră am voit şi am fost însărcinat, că după ale mele vederi sĕ aduc pe tapet aceasta chestiune.

Cari sunt scăderile

cele mai înrĕdăcinate în popor şi cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?

Lucrare cetită în conferenţa preoţească din tractul Orăştiei, de preotul N. Todea din Almaşul-mic.

(Urmare.)

Eată pentru-ce am zis şi accentuez, că beţia este isvorul aproape al tuturor scăderilor, ba mai mult, beţia este »biciul lui D-zeu« peste omenime.

Şi dacă am observa, cumcă beţia grasează numai între oameni crescuţi în vêrstă, par'că nu ne-am îngrozì aşa tare, când însĕ şi oameni tineri, copii aşa zicênd sĕ îmbată şi se îndeletnicesc cu beutura: atunci groaza ne cuprinde de viitorul omenimei, ştiind mai ales efectul desastros, ce-'l esercită beutura asupra organismului omenesc.

În legătură cu aceasta scădere voiu amintì şi pe a doua, »fumatul« ori »pipatul«, aşa zicênd inherentă cele dintâiu. Cât s'a depărtat omenimea dela traiul potrivit naturei, prin întrebuinţarea astorfel de bazaconii, cari absolut nici un bine nu aduc, că numai vieaţă grea şi deranjare în sănătate!

Aţi vĕzut d-voastră copii chiar sub 10 ani, cari cu emfasă îşi scot tăbacul din busunar, sucind la ţigarete şi fumând, dându-'şi astfel aerul de oameni mari, de oameni crescuţi. Ba trebue sĕ constat, că sûnt unele locuri, unde aproape fiecare om tinĕr de gen bărbătesc este înarmat cu câte o pipă, în care consumă prin ardere atâta tăbac încât întrece greutatea corpului seu.

Obiceiu rĕu acesta, căci precum beţia, aşa şi fumatul învenineză corpul omenesc, face pe om irităcios şi rĕu, produce boale şi derangeri, cari numai atunci trec, când şi corpul înceată de-a mai funcţiona.

Aceste două scăderi, duc şi la a treia scădere, care începênd a se practisa din frageda copilărie, devine în urmă scĕdere dintre cele mai mari. Este vorba de obiceiul de-a însuşi pe cale necinstită ceea-ce este a altuia, adecă de »furtişag«.

Pentru satisfacerea patimei beţiei şi fumatului, este de lipsă procurarea materialului necesar. Cei mai mulţi, neavênd mijloacele necesare, s'au apoi avêndu-lĕ, dar' crezênd că mai uşor le vine ale procura cu mijloacele altuia, sĕ dedau a fura una-alta, pe cari le valorisează, ear, pe preţul dobîndit îşi câştigă apoi materialul trebuincios la satisfacerea patimei beţiei şi fumatului.

Copiii mai ales aproape numai pe calea aceasta ajung la paralele necesare. Eată deci pĕcatul de afară sĕ încuibează în micul copil, pe care păcat practisându-'l se face în urmă hoţ ordinar, stricăcios societăţii.

Altă scădere ce grasează în mod înspăimêntător între oameni este: »imoralitatea« s'au pĕcatele lumeşti. Lumea s'a dedat a trece nareş-cum la ordinea zilei peste astfel de păcate, fiind ele ruşinoase, şi ca atari asupra lor puţin se vorbeşte. Dacă voeştì însĕ sĕ se vindece o rană, prin acee că o laşi neîngrijită, nici-când nu vei dobândì sanare, ci numai atunci dacă foloseşti medicina necesară. A vorbì doar' şi despre aceasta scădere ne este datorinţa, pentru că greu şi urît păcat este acesta.

Causa imoralităţii este, afirm cu beţia şi fumatul, ca atare deci imoralitatea este mai mult resultatul sau efectul celor dintâiu. Un corp iritat de alcool şi nicotină, totdeauna va cădea mai uşor în păcatul imoralităţii, decât corpul neinfectat de aceste substanţe otrăvicioase. Pentru-ca acest pĕcat se înceteze, ar trebuì sĕ înceteze mai întâiu beutura şi fumatul, cu drept cuvênt sĕ poate aplica acì cuvêntul latin: »tolle causam«, şi atunci va înceta mai curênd şi efectul.

Altă scădere ce se întinde cu o cangrenă incupabilă este: »concubinatul«. O scădere hîdoasă aceasta, care grasează chiar şi în pătura inteligentă a omenimei, mai ales la alte confesiuni, dar' şi la noi. Tot omul de sentiment curat va trebuì sĕ se revolte în contra acestui păcat bestial, în contra căruia mai ales noi preoţii trebue sĕ vorbim cu vreme şi fără vreme.

Altă scădere este »luxul«, sau obiceiul de-a se da şi a arăta omul de aceea, ce în realitate este încapabil, în ceea-ce priveşte îmbrăcămintea şi traiul. Nu arare-ori vedem pe cei mai săraci oameni, că se îmbracă în podoabe, pe cari le cumpără cu bani scumpi, luaţi fie pe camĕtă, fie câştigaţi prin muncă cinstită. In loc de a întrebuinţa aceşti bani pentru alte lucruri mai folositoare, îi aruncă pentru vestminte şi alte lucruri cari nu sûnt pentru e.

Acestea sûnt scăderile mai principale, înrădăcinate în popor şi omenimea de astăzi, cari apoi trag după sine o sumedemie de alte scăderi, ear' desrădăcinarea lor este lucru greu şi anevoios, căci muncă titanică sĕ cere în aşa ceva, precum şi conducerea tuturor oamenilor de bine. Singură preoţimea 'mi-sĕ pare nu va putea lucra cu destul efect, fiind prea puţină pentru învingerea şi delăturarea atâtor scăderi din popor. După aceasta volu enumĕra încă câteva scăderi, însĕ numai pe scurt, căci a vorbì de fiecare în special, însemnă a scrie şi ţinea câte o conferenţă separată despre fiecare scădere.

Scăderi observate în popor mai sûnt încă jurămintele false şi înjurăturile aceste mai ales de tot prea înrădăcinate, apoi: lenea, rĕsbunarea, învidia, superstiţiunile. Necredinţa încă este o scădere foarte importantă, şi din aceasta isvoresc eară sumedemie de altele, precum: neţinerea sĕrbătorilor, necinstirea chiar şi a Duminecei, de aci: necreşterea bisericii în aceste zile, neascultarea poruncilor Dumnezeeşti şi preste tot depărtarea dela credinţa cea adevĕrată în D zeu şi instituţiunile creştineşti.

Voiu mai putea enumĕra încă: minciuna, hipocrisia care încă joacă rola însĕmnată în timpul de faţă, apoi aversia faţă de şcoală, facerea de datorii fără cumpĕt, lipsa de ocupaţiune serioasă în timpul, când nu este de lucru şi în sĕrbători etc. etc. Eată dară, atâtea şi atâtea scăderi înrădăcinate în popor, cari aşteaptă lecuire, şi medicul celor mai multe se aşteaptă sĕ fim noi, preoţimea.

(Va urma).

Folosul pomăritului.

Foile ungureşti scriu, că Românii din comitatul Maramurĕşului fac venit foarte bun, an de an, din pomărit. Sûnt mulţ economi, cari pe un jugĕr sau un jugĕr şi jumĕtate de grădină, plantată cu pomi nobili şi bine îngrijiţi, au venit de câte 1600—2000 cor. pe an. Şi prăsirea de pomi nu este de mult întrodusă în Maramurĕş. Meritul întroducerii pomăritului în popor este al vrednicului vicar al Maramurĕşului Tit Bud, care 'şi-a întemeiat o şcoală minunată de pomărie şi ca un apostol a propoveduit lucrarea de pomărie între credincioşii sei, dăruind la mulţi altoi nobili. Astfel s'a rĕspândit pomăritul, care şi anul trecut a adus milioane de cor. poporului.

Dacă aceasta, la îndemnul apostolic al dlui Tit Bud, s'a făcut în Maramurĕş, întrebăm, că nu s'ar putea face şi în alte părţi locuite de Români? S'ar putea negreşit, numai voinţă sĕ avem. In sinul poporului nostru sûnt mulţi, cu deosebire învĕţători, cari sĕ ocupă şi se pricep la pomărit Toţi aceştia bucuros dau poveţe şi învĕţături acelora cari ar voì sĕ cultive pomi.

Eată deci un bun şi sigur mijloc de câstig pentru poporul nostru, numai — repetăm — voinţă şi rîvnă sĕ fie.

Din acest prilej amintim, că stăpâniţi de asemenea gânduri şi dorinţe, am început a publica scrierea în dialog a vrednicului învĕţător *Iustin Sohorca* despre pomărit şi care va apărea şi în broşură (în biblioteca »Foii Poporului«), de care cei-ce sĕ vor folosì, bun folos vor avea.

„Călindarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună şi îmbucurătoare, ce o putem da în numĕrul de azi al foii noastre este, că a eşit în tipar

„Călindarul Poporului“ pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitului nostru popor 'i-se dă earăş un bun prilej a avea cu *preţ de tot mic o carte bună, o carte folositoare,* cum este »Călindarul Poporului«.

El îi arată zilele şi lunile anului, ce vine,sĕrbătorile şi tĕrgurile de preste an, apoi schimbările vremii şi multe alte lucruri bune de ştiut.

Partea literară e foarte bogată şi neîntrecută în bucăţi alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi şi poveţe, în glume şi povestiri vesele etc. aşa, că cetitorul rĕmâne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Călindar şi *Rĕvaşul nostru,* în care sĕ înşiră şi povestesc toate întêmplările mai de frunte de preste an: sĕ vĕd înaintările şi suferinţele noastre pe toate terenele şi alte întêmplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Călindarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulţime de ilustraţii foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de-ale fruntaşilor nostri, *două portrete ale lui Ştefan-cel-Mare,* chipuri din rĕsboiul ruso-japonez etc.

Şi totuşi pe lângă acest cuprins bogat şi felurit

„Călindarul Poporului“ pe 1905

costă numai 40 bani şi porto 5 bani,

Ca iubiţilor nostri ţĕrani sĕ le vie mai ieftină trimiterea preţului pe postă, e bine sĕ se însoţească mai mulţi inşi din un sat; în acest cas porto postal e mai ieftin.

Librarilor şi vênzĕtorilor prin rambursă, sau plătite esemplarele cu bani gata, li-se dă rabat de 30%.

Biblioteca „Foii Poporului“.

A apărut Nr. 3 din frumoasa *Bibliotecă a »Foii Poporului«* cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găsitul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Craiul Mateiaș și plugarul bătrân, anecdota istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea sĕ-'și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, sĕ-'și procure broșurile din Biblioteca »Foii Pop.«

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Esportul de vite. In anul acesta esportul sau ducerea de vite din Ungaria, în străinătate, atât de vite cornute, cât și de oi și porci, a fost mai mic, ca anul trecut. In cele dintâiu zece luni ale anului trecut s'au dus vite din Ungaria în preț de 96 milioane cor., anul acesta numai de 81 milioane, așa dar' cu 15 milioane mai puțin.

Nou fel de hârtie. Un fabricant de hârtie din Belgia a aflat un nou soiu de hârtie, care sĕ pregătește din napi de zăhar. Hârtia aceasta e frumoasă și se poate scrie pe ea foarte bine.

Roada viilor. După rapoartele din diferite părți ale țĕrii, roada viilor din anu acesta e foarte mulțumitoare, atât ca calitate, cât și ca cantitate. Mustul e fert deja și are putere de 9—11 grade, în unele locuri și 12—13 grade. Vinurile sûnt căutate și sĕ vênd cu prețuri bune.

FELURIMI.

Minuni. Universitatea cea mai mare din lume e cea din Cairo care are 11.000 de ascultători. Parcul cel mai mare din lume e grădina zoologică din Kopaehaga, care e de 4200 hectare. — Cea mai mare fabrică de chibrite e cea din Fidaholm (Svedia) unde lucră 1200 oameni pe fiecare zi 900.000 scătule pe chibrite. — Tunelul cel mai mare nin lume e Gothard, avênd o lungime de 14·9 chilometri. — Cel mai mare caș făcut anume pentru o esposiție a tras 11.000 chlgr ; făcut din 100 000 litre de lapte; mulgênd tot într'o zi 10.000 de vaci. Pânea cea mai mare s'a copt din o maje de fărină fiind de 12 picioare lungă și 2 picioare lată. — Clopotul cel mai mare e cel din Moscva trăgênd 220.000 chlgr. — Zidul cel cel mai mare din lume e zidul chinezesc care sĕ estinde mai mult ca peste 1250 mile engleze. — Biblioteca națională din Paris e cea mai mare din lume, ea are 1,400.000 cărți, 600.000 broșuri, 175 000 manuscripte, 300.000 mape și 150 000 medălii.

•

Câți oameni sunt pe pamênt. Pe întreg rotogolul pământului sûnt 1.503,300.000 suflete. In Europa care are o întindere de 9,723.6000 metri cuadrați, locuesc 394,264.000 oameni. Asia are o estensiune de 44.179 400 metri□ și 819,556 000 suflete. Africa pe 29,820 000 m□ are 140,700.000 suflete. Americă-nordică ce se estinde pe 20 817 700 m□ are 105,714.000 locuitori. America-sudică 17,740.000 m□ și numai 38,482 000 locuitori are. Australia are 6,483 000 locuitori pe o estensiune de 8,915.800 m□.

•

Câte stele sûnt pe cer. Numĕrul stelelor cari sĕ vĕd pe cer cu sticla măritoare e de 8 325 000. Nu peste mult vom putea vedea cerul fotografiat, căci numai așa s'au putut numĕra stele mai esact.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Sibiiu.

Representarea cu atâta succes a drame »Sâmbăta morților«, localisare după Raupach de T. V Păcățianu, a adaus la avutul Reuniunei noastre pe lângă marele câștig moral, și un însĕmnat câștig material.

Din venitul curat de cor. 355.90 am destinat cor. 50 pentru incendiații din Câmpeni; cor. 50 pentru cei din Topârcee, sume trimise la adresa dlui protopresbiter R. Furdui din Câmpeni și la a primărei comunale din Topârcea; cor. 150 le-am adaus fondului »Daruri de Crăciun săracilor nostri« ; cor. 55 fondului de 20 bani pentrc cumpĕrarea unei case cu hală de vênzare; cor 20 fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți, sumă ce s'a și împărțit între 2 elevi ai școalei speciale de pantofărie, ear' cor. 30 90 le-am adaus fondului disponibil.

Pe când aducem sincere mulțumite diletanților, suflerului, cum și tuturor celor, cari în ori-ce chip au ostenit pentru buna reușită și a acestei întreprinderi culturale-luminătoare a Reuniunei, îndrăsnim totodată a ne arĕta recunoștința mai ales față de marele public, care pătruns de însemnătatea culturală a afacerei, a ținut sĕ asiste la representanție.

In fine mulțumim cu sinceritate stimabililor suprasolvenți dlor Pantalion Lucuța, cassar consis', pentru cor. 5; Leontin Simonescu, secretar metrop, Iosif Enescu paroch în Suburbiul de-jos și Isaia Popa, paroch în Ocna pentru câte 2 cor.

Sibiiu, 15 Noemvrie 1904.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, ținută la 15 Nov. n. 1904.

Victor Tordășianu, president. **I. Apolzan,** notar.

•

Din Brad.

La representația teatrală, dată în Brad (lângă Sibiiu) în 24 Aprilie c. de tinerimea română din Brad, au suprasolvit următorii domni:

Demetriu Cutean, protopop, Sĕcădate, 60 bani; Constantin Prie, paroch, Săcădate, 1 cor. 60 bani; N Băilă, cleric, Săcădate, 40 bani Vas. Maxim paroch, Avrig, 1 cor. 60 bani; I. Maxim, comerciant, Avrig 60 bani; Nic. Maxim, cleric, Avrig, 60 bani; Ioan David, notar, Avrig, 5 cor. Irimie Raduț notar, Racovița, 1 cor. Nichită Sparlea, învĕț. Avrig, N. Corcodel, învĕț. Avrig, 60 bani: Ana Ilincea, comerc. Avrig, 60 bani; Victor Preda, mĕsar, Avrig, 60 bani; Toma Doican, paroch, Sebeșul-inf. Carl Kiss propriet. Brad, Vilhelm Prischak, comerciant, Brad, câte 1 cor. Suma suprasolvirilor 16 cor. 80 bani.

Demetriu Olain, paroch.

CRONICĂ.

Furturi. Din Capolnaș (comit. Caraș-Severin) ni-sĕ scrie, că în noaptea de 14 Nov. c. a întrat nește hoți în biserica de acolo și au jefuit-o. Hoții au spart ușa de dinapoi a bisericii și întrând au aprins lumĕnări, ceea-ce sĕ vede din picăturile de ceară și au spart toate pulturile, aflând în pultul luminilor 45 cor. pe cari 'i-au luat, împreună cu linguriță de cuminecătură. Nelegiuții au spart și chivotul, au împrăștiat prin biserică hainele preoțești și au întors icoanele pe dos.

— In noaptea de 27 Nov. c. în un sat aproape de Capolnaș anume în Bătești — Făget hoți au furat cassa comunala în care au fost 200 cor Gendarmii cercetează, dar' până acum n'au putut da de urma hoților.

•

Sĕ le fie rusine! Din Murani (comit. Timș) ni-sĕ scrie următoarea tristă faptă: In 29 Nov. c. a fost alegere de notar comunal în Murani, comună frumoasă românească. Deja de mai nainte preotul Ioan Mihailovici și învĕțătorul Entimie Miloșan sfătuiau pe oameni, sĕ bage de seamă și sĕ aleagă de notar un Român. In ziua alegerii protopretorele a candidat între alții și pe un Român cualificat, cu numele Chirilovici. Dar ce sĕ vezi, la alegere preotul și învĕțătorul n'au votat cu candidatul român. D lor au votat contra conștiinței și a națiunei noastre — scrie nĕcăjit pe drept corespondentul nostru. Au votat cu străinii și pentru străini și ca se iese învingători învĕțătorul a atras cu sine și pe cântărețul Pavel Dragoi și cu maioritate de un vot au învins și noi poporenii am rĕmas triști și supărați. Fie-le rușine și cu străinii sĕ trăiească.

•

Omor în Cristian. În noaptea de 30 Nov. c. a fost omorît în locuința sa dim Cristian (l. Sibiiu) birtarul de acolo Ioan Hametner și servitoarea lui, o fată de 17—18 ani. Ucigașul, care sĕ vede a fi cunoscut cu împrejurările, a întrat prin fereastra pivniței în pivniță și de acolo în casă și omorul 'l-a sĕvîrșit probabil cu săcurea El sĕ vede, că a căutat după bani, căci din obiecte n'a dus nimic Până acum nu 'i-s'a dat de urmă.

•

In patria subjugată. Ne aducem aminte, că atunci când marelui Domn al Moldovei, lui Stefan-cel-Mare 'i-s'a desvĕlit statua la Iași, între alții a făcut și nemuritorul nostru poet Vasile Alexandri o frumoasă poesie (odă), în care adresându-sĕ lui Stefan, îi zice, că patria neatârnată ai lăsat-o și neatârnată o găsesti Da, Stefan-cel-Mare la moarte a lăsat Moldova neatârnată și când figura lui turnată în bronz a apărut earăș între Români, a găsit patria, mândra Românie, earăș neatârnată

Nu așa s'a întêmplat însĕ cu un alt Cap inimos de stat din zilele noastre. E vorba de Krüger, fostul president al Burilor, subjugați după eroice lupte de Englezi. Krüger — cum știm — murind în Europa, remășițele pământești ale lui au fost transportate în Transvaal, pentru a sĕ odichni pe vecie în pământul patriei, După cum sĕ scrie, vaporul »Batavia«, care a dus cadavrul lui Krüger în Africa, a sosit în orașul Cap, de unde sicriul a fost pornit spre Pretoria, fosta capitală a Burilor. La înmormêntare în Pretoria vor fi de față și Bota, viteazul general al Burilor, apoi Stein, fostul president al Orange ului și alți fruntași Buri. Krüger va durmi somnul de vecie în pământul patriei, dar' — a patriei neatârnate, subjugate.

•

In Micloșlaca, lângă Murĕș-Uioara, după- cum scrie »Tel. rom.« se dă în arêndă, pe calea licitațiunei publice, în 13 Decemvrie n., casa de suh numĕrul. 15, care e proprietatea comunei, și e menită sĕ fie folosită ca cârcĭmă. E la loc foarte bun, în mijlocul comunei, și oamenii din sat ar dori, după-ccum ni-se scrie, sĕ o iee un Român, care s'ar putea apuca apoi și de alte intreprinderi, Comuna e întreagă românească.

•

Casuri de moarte, Ioan Broju, capelan militar gr.-or. în Sibiiu, a reposat în noaptea de 4. Dec. c. în vêrstă de 40 ani. Inmormêntarea s'a făcut Miercuri, în 7 Dec. c. în cimiterul militar din Sibiiu.

— Horea Pop din Comana inf fost stud VII cl gimn în Blaj a rĕposat în noaptea de 6 Dec. c. Comana la casa părintească. Inmormântarea 'i-s'a făcut Joi, 8 l. c.

*

Copii ucigaşi. In comuna Ţetica (Bihor) doi fraţi George şi Todor Chirca au omorît pe muma lor. Nenorociţii fiind prinşi, au mărturisit, că şi au omorît mama, din causă, că ea era beţivă.

*

Ambasadorul rusesc din Viena, coutele Kapnist a murit în 2 Dec. c. Reposatul a fost trimis în Viena de 9 ani şi a contribuit mult la întărirea de legături pacînice între Rusia şi Austro-Ungaria.

*

Trei oi rătĕcite. Din Homorod ni se scrie: In comuna, unde majoritatea locuitorilor sûnt Saşi, de mult timp n'a mai ajuns nici un Român ca membru în representaţia comunală, de oare-ce totdeauna înaintea alegerii Românii erau ademeniţi cu beutură şi astfel o parte votau cu Saşii. Aşa în decursul timpului multe neajunsuri au trebuit sĕ sufere bieţii Români spre dauna şi regresul lor propriu. În timpul acesta însĕ convingêndu-se ei de nedreptăţile, ce se comit şi apropiindu se ziua alegerii de 22 Nov. a. c. adunatu s'au şi s'au sfătuit în toată forma, că ce ar fi de făcut, numai ca sĕ poată ajunge şi dintre Români cel puţin doi membri, ca sĕ le apere drepturile lor. Insufleţitu-s'au Românaşii, amenintând cu eschidere dela toate societăţile lor pe acela, carĕ ar mai cuteza şi de astă-dată a vota cu Saşii. Durere însĕ că şi de astă-dată s'a aflat un Iuda, în persoana lui Nic. Pora înv. în pens., al cărui fiu 'l-a susţinut Bihorul, cu stipendiu de 120 cor, ear' el de present sĕ sĕ hrănesţe cu prescura românească, aplicat fiind ca cantor suplent. Acesta împreună cu Nic. Florea Chivariu, şi cu Nic. Dumitru Grecu, pe când Românii sĕ duceau la locul de votare, cu şeduli făcute în şcoală, cei trei rătăciţi au întrat în casa lui Nic. Pora, înv. pensionat aruncênd sedulile făcute în şcoală şi scriind altele, in care au indus Saşi, fără de a fi indus nici barem nn singur candidat, dintre cei ce iau ales Românii. Eşind de acolo au mers la birtul unui Sas Sadler, unde erau adunaţi mai mulţi Saşi, cu cari s'au înţeles, au ademenit cu ei şi pe unii bĕtrâni neştiutori de carte, la care încă le-au schimbat şedulile fără de a le fi spus, că pe cine au indus ei. Pe un biet bĕtrân vĕzêndu-'l feciorul seu eşind din birt dela ei, 'l-a întrebat, că unde-'i şedula din şcoală? Acesta a rĕspuns, că 'mi-a luat-o dascălul Pora, dându-'mi alta fără de a-'mi spus însĕ, că pe cine a indus. Astfel de şeduli sau aflat o mulţime de oare-ce acestia au ademenit şi pe Ţigani, cari toţi afară de doi, au votat cu Saşii. Comitetul bisericesc şi şcolastic a făcut cunoscut casul Rev. Domn Vicar în Făgăraş, cerênd eschiderea lui Pora de-a mai funcţiona ca cantor suplent. Resultatul alegerii a fost, că prin o foarte mică majoritate de voturi au reuşit numai Saşi. Ear' cei trei candidaţi Români, George Repede, paroch, I. Ciatlos înv. şi Nic. Pora curator au picat, causând o nespusă mâhnire Românilor. Ruşine sĕ le fie la aceşti vênzĕtori de neam. Ioan Popa.

*

Daruri de Crăciun săracilor nostri. In urma apelului publicat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« în causa umanitară a împărţirei de daruri la Crăciun între săracii nostri, patronul Reuniunei I. P. S. Domnul Ioan Meţianu, archiepiscop şi metropolit a dăruit 20 cor., binefăcătorul Reuniunei Pantaleon Lucuţa, căp. c. şi r. în pens., 10 cor. P. C. Sa Dr. Ilarion Puşcariu, vicar archiepiscopesc 5 cor.; Dr. G. Proca, secretar consist., 3 cor.; Dr. Eusebiu Roşca, protosincel, 2 cor., Victor Fincu, şef. compt. 3 cor.; Paul Muntean subcolon., c. şi r. în pens. 1 cor. Ioan Budiu, funcţ. la »Albina«, 2 părechi pantaloni, 1 roc şi 1 pălărie.

*

Măsură umană. Noul ministru de resboiu al Franciei, Berteaux, a provocat pe comandanţii de corp sĕ facă cercetare între feciori şi aflând de aceia, cari sufer de boale, mai cu seamă de boale de pept, sĕ-i lase acasă. Foile franceze scriu, că în urma acestei măsuri binevoitoare, vor fi lăsaţi acasă vre o 7000 de soldaţi din întreagă Francia.

*

† **Prinţul Fridrich de Hoienzollern,** fratele mai mic al regelui României a reposat Vineri, săptămâna trecută în Wittelsbach, în vêrstă de 61 ani. Reposatul va fi înmormêntat în Sigmaringen, cu mari onoruri militare, fiind că a fost general de cavalerie. Regele României va fi representat la înmormêntare prin prinţul moştenitor Ferdinand şi princesa Maria.

*

Botezul **clironomului italian** s'a făcut Duminecă în Roma. Naşă a fost vĕd. reginămamă, Margareta. Naşi de onoare au fost împĕratul Wilhelm. regele Eduard şi principele Nichita, avêndu-'şi representanţii lor la botez. La botez au luat parte mai mulţi, prinţi, guvernul, parlamentul şi corpul diplomatic.

*

Adunarea generală a »Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiu«, precum ni-se comunică, se va ţinea în una din Duminecile din cursul lunei Decemvrie n. în comuna Reciu (cerc. Mercurea).

*

Al 56, 57 şi 58! Cassariatul »Reuniunei române de înmormêntare din Sibiiu« a solvit urmaşilor legiuiţi ai rĕposaţilor: Ioan Stanciu, econom, ai junei Maria Dejan şi Ana Motronea, aceasta din urmă din Poplaca, ajutoriul statutar. Acestea formează casurile 56, 57 şi 58 de moarte din sinul acestei reuniuni.

*

Beti Veza, una dintre harnicile conlucrătoare ale corului şi despărţământului femeiesc al »Reuniunei sodalilor români din Sibiiu«, simpatica diletantă dela representaţiile teatrale ale Reuniunei, fecioara nevinovată, iubită de toţi, după un morb greu s'a mutat pentru vecie în cea mai frumoasă vârstă a juneţei din mijlocul personalului tipografiei archidiecesane şi din mijlocul celor cu dragoste grupaţi sub steagul Reuniunei. Mercuri, în ziua înmormêntării, drapelul cernit atârna smerit pe casele Reuniunei şi vestea pe toţi, că jalea s'a sălăşluit în inimele noastre. Pe lângă aceasta la actul înmormêntării asistatau un frumos numĕr de membrii în frunte cu presidentul Vic. Tordăşianu; crucea din fruntea cortegiului dusă a fost de un membru al reuniunei asistat de 2 coriste; perinita cu coroana de mireasă purtată a fost de d-şoara Ucenic, bună prietină a rĕposatei, asistată de 2 coriştі; steagul negru, menit pentru mormênt, dus a fost de un corist, asistat de 2 coriste, afară de acestea 8 colege ale rĕposatei încunjurat-au cosciugul împreună cu 8 coriştі toţi în haine cernite şi coristele purtând câte o cunună verde. Cinstea dată bunei şi harnicei Beti Veza, cinste ne a făcut tuturora şi în deosebi Reuniunei, care ştie sĕ-'şi arete recunoştiinţa faţă de toţi, cari cu iubire stau în jurul ei. Predica pĕtrunzĕtoare a părintelui Iosif Enescu, rostiţă la înţeles, lacrimi a stors din ochii numĕroşilor asistenţi, tot asemenea cântarea ocasională esecutată cu mult sentiment de colegele rĕposatei la mormênt.

*

Advocat nou în Sibiiu. In oraşul nostru s'a aşezat un nou advocat român, dl Dr. Ioan Fruma. D-sa este originar din Nucet, fiul învĕţătorului nostru pensionat din aceea comună. Ca fiu crescut în mijlocul poporului ţăran, cunoaşte şi simte nĕcazurile aceluia şi credem, că acelora, cari îi vor cere sfatul, le va şi ajuta. Dl Fruma a petrecut 2 ani şi jumĕtate în cancelaria advocatului cu bun nume, Simeon Dămian din Braşov, unde 'şi-a câştigat o praxă laudabilă, mai ales în cause criminale. Cancelaria noului advocat se află în strada Pintenului nr. 1, tocmai în faţa gimnasului de stat. Preoţii şi învĕţătorii nostri se grijească, ca nĕcazul Românului sĕ nu ajungă în urechea străinului, căci străinul ascultă cu urechia, dar' cu ochiul chioreşte la punga Românului.

*

»Asupra lămuririi apărută în rubrica »Din public a numĕrului present despre prima reuniune pentru înzestrarea fetelor facem atenţi în deosebi pe cetitori şi îi rugăm sĕ nu-'şi formeze opiniune în afacere până când forul independent nu va pronunta sentenţa sa în procesul de presă întentat contra acestor atacuri.

*

In neguţătoria de fer a lui Carol F. Iickeli (Sibiiu) s'a găsit o pungă cu bani. Sĕ poate lua de acolo.

Dela teatru.

Sâmbătă seara s'a predat piesa: »Die rote Robe«, (La robe rouge). Piesa aceasta e luată din vieaţa de tribunale din Francia şi are ca sujet casul unui omor. Rolele principale le-au avut dnii Olmar, Günther şi Kunst. Dl Olmar a predat cu forţa lui obişnuită pe judecătorul de instrucţie, Monzon. Cu un foc, care a stârnit aplause nesfârşite a representat dl Günther pe Pierre, care e învinuit cu omorul. Bine a predat dl Kunst pe bărbatul onest, pe procurorul Vagret. Centru, simburile piesei e însĕ rolul Ianettei, pe care a representat-o d-na Elly Staerk cu o copie fidelă de pe natură, redând admirabil pe femeia patimaşe a Sudului.

Duminecă s'a predat piesele: »Das Pensionat« şi »Salon Spitzelberger«, opere comice.

Luni seara s'a repetat cunoscuta şi drăguţa operetă: »Der schöne Rigo«. Marţi seara s'a representat a doua oară serioasa şi profunda piesă: »Der Meister.

Mercuri s'a dat piesa; »Hand und Herz«. Joi seara a ajuns pe scenă cunoscuta operetă, care anii trecuţi a atras atât public: »Das süsse Mädel. *Gig.*

„Mĕtasă Henneberg" numai direct — neagră, albă şi colorată, dela 60 cr. până la fl. 11.35 p. metru, pentru bluse şi robe. Franco şi *vama plătită* liferată în casă Asortiment bogat de mostre cu rentoarcerea postei.

Henneberg,
8 28—30 **fabricant de mĕtasă Zürich.**

POSTA REDACŢIEI ŞI ADMINISTRAŢIEI.

Ab. Nr. 4881. Scrie pentru toate librăriei Krafft. unde a apărut »Enciclopedia«.

Pav. H. în Măg. Adresează-te la comitetul central la »Asociaţiunii« aici; eere cu preţ scăzut.

Ab. Nr. 4442. Noi nu avem tablourile. Fă întrebare la librăria Ciurcu (Braşov).

Proprietar, editor şi redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall

Din public.*)

Spre lămurire.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor, soc. pe acţii şi direcţiunea ei a fost espusă de curênd în o foaie de un crucer din Budapesta şi în broşuri la cele mai pătimaşe şi rĕsbunătoare atacuri, cari sûnt pline de minciuni, pervetiri şi schimosituri. Noi ne ţinem la subdemnitate a reaga la aceste atacuri. Spre lămurirea membrilor nostri sĕ servească numai atâta, că la ***prima reuniune pentru înzestrarea fetelor soc. pe acţii absolut nimic nu s'a întêmplat, ce ar putea da ansă la neliniştiri*** şi că aceste machinaţiuni sûnt a sĕ reduce numai la o sumuţare aranjată dinainte.

De altcum din mersul normal al întreprinderii ne convingem, că membrii interesaţi, cum şi publicul în general îşi ştie face judecată corectă asupra astorfel de atacuri necalificabile. Procesul de presă — singura armă de care în asemenea casuri sĕ poate face uz — 'l am înaintat deja, contra tuturor acestor atacuri. 272 1—1

Direcţiunea
primei „Reuniuni pentru înzestrarea fetelor soc. pe acţii.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţiunea nu e responsabilă.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sêci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil.** și **2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, rěcelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbětrânite boale le vindecă Prețul **1 cor. 20 fil.** și **2 cor.** 48 21—

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil.** și **2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor **1** sticlă **2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e causa diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, ameței, dureri de cap și altele. Deci cine sufere de încheierea scaumului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Cornel Demeter,
Szászváros, Piața școalei nr. 35.

Au apărut:

Călindarul „Lumea Ilustrată“ și „Almanachul folositor“.

Călindarul „Lumea Ilustrată conține 507 ilustrațiuni, 4 suplimente și un text foarte interesant. Intre ilustrațiuni relevăm Sěrbarea dela 10 Maiu, dela Palatul Cotroceni, a centenarului Ștefan-cel-mare, portretele deputaților și senatorilor, frumusețile din țeară, rěsboiul ruso japonez, etc. etc. „Almanachul folositor“ conține 210 articole folositoare și 35 articole umoristice. Prețul unui călindar ***cor. 1.30.*** De vênzare la toți librarii și la editorul ***Ig. Herz, hotel de France, București.*** In ***Sibiiu: la domnul W. Krafft.*** 273 1—3

Viezuri vii,

urși, lupi, vidre, mâțe sělbatice, căprioare, jderi, vulpi, veverițe, nevăstuici ș. a., mai departe toate soiurile de paseri răpitoare, precum **ulii, corbi,** tot felul de **buhe** etc. cumpěră totdeauna cu **prețuri mari**

Ioan Schmidt,
comerciant de animale
268 2—3 **Sibiiu, Schlangengasse Nr. 5.**

---

500 florini

plătesc celui-ce ar mai căpěta vre-odată **durere** de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi **apa de dinți a lui Bartilla,** o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. **Ed. Bartilla-Winkler** Viena 19/1. Sommergasse 1. In **Sibiiu:** în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacie **Teutsch; Meltzer,** str Gușteriței și str Cisnădiei. In **Bistrița:** farmacia lui Herbert. **Sebeșul-săsesc:** farmacia Lederhilger; **Sighișoara:** farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla.** Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpěta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 27—

!! Vrednic de atențiune !!

Din causa curățirii totale a magazinului meu de articli de dame, de azi înainte vênd toți articli aflători în magazin, cu mult mai jos sub prețul de procurare și anume:

☛ ***Jachete de dame, paletots, gulere, jachete de băieți și fetițe, costume engleze, rochii, boas*** etc. etc. ☚

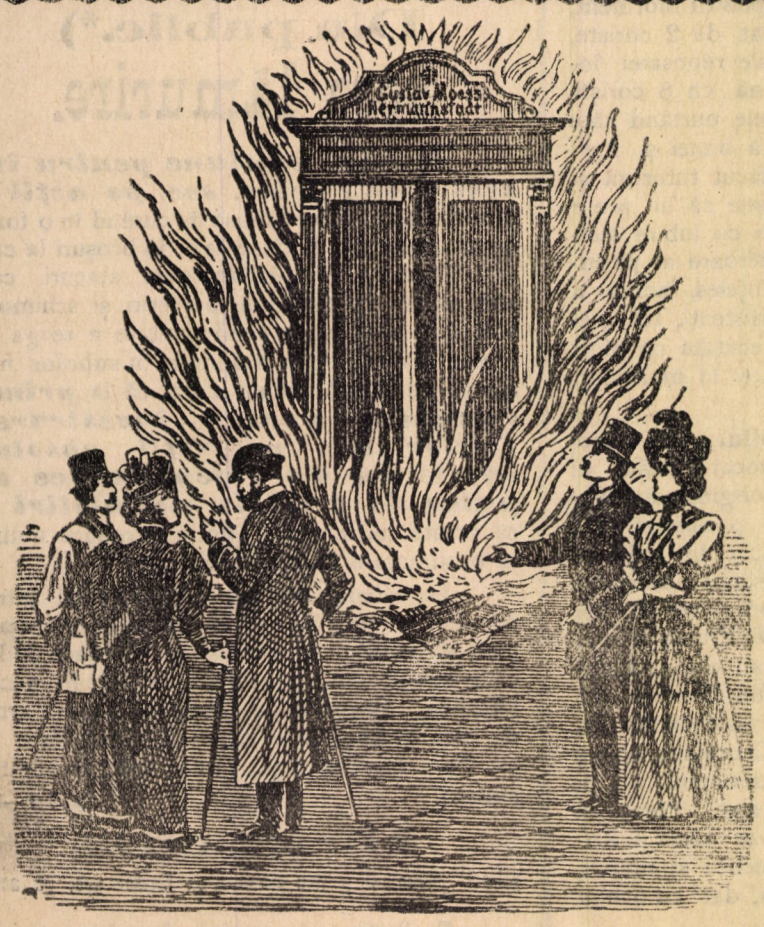
Cu distinsă stimă 275 1—3

I. Schneider, Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 5.

Premiată la 1903 la expoziția industrială Sibiiu, medalia de aur.
1903 la expoziția economică Bistrița d. premiu, medalia de argint.

38 20—26

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoească a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și mĕsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după mĕsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

☛ *Instalare de lumină Atycelen.* ☚

Gustav Moess, 24 8—
fabrică de casse în Sibiiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

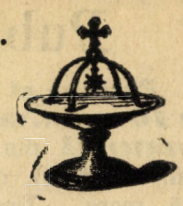
Negustorie cu vechiu renume, esistând de 54 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de **obiecte de podoabă, obiecte de aur și argint** de tot soiul.

Deposit de fabrică de **utensilii bisericești,** pentru bisericile greco-orient. și greco-cat.

265 2—

Mare desfacere în daruri de Crăciun și Anul–Nou.

Luăi cu electicitate să fac numai până la 6 ore seara.

Pentru a putè corèspunde la timp tuturor pretensiunilor on. public pe sèrbătorile

Crăciunului

mè rog respectuos, după putință, cât mai îngrabă a mè onora cu prețuitele D-Voastre comande.

Atelierul artistic de fotografie și pictură

Wilhelm Auerlich.

Strada Cisnădiei Nrul 38.

Comande să primesc:

În zile peste sèptemână: dela 8 ore dim. până la 6 ore seara. În sèrbători și Dumineci: dela 8 ore dim. până la 4 ore d. a.

Reproduceri în diferite mărimi, în fotografie și pictură, să primesce chiar și după fotografiile cele mai vechi.

Cel mai bun și mai fin săpun economic și praf de săpun al lui **MELTZER**

Sibiiu, strada Gușteriței nr. 25.

173 17—

Debilitate bărbătească, boale de nervi

pècate secrete de-ale tinereței și escese.

Praful

Peruin

al

Drului WRUN.

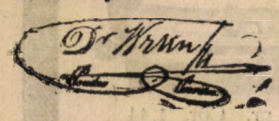
Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și singur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați impotența (debilitatea bărbătească) și la femei nefructificarea (sterilitatea) și el este și un medicament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin perdere de sucuri și sânge, la stare de debilitate, causată prin escese, onanie și poluții nocturne, ca singurele cause ale impotenței (debilității bărbătești) mai departe la toate boalele de nervi.

Ce sûnt nervii? aud pe mulți întrebând. Nervii sûnt adevěrații mijlocitori a ori-cărui simțěmânt, toate impresiile esterne ce le dă ele să primesc și să mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije, durere și năcaz! Ele să rěspândesc în întreg corpul, ca o rețea de telegraf. Cum diferite sûnt causele, așa diferite sûnt și aparițiile boalelor de nervi.

In linia prima stări de debilitate, slăbire generală și perderea puterilor, față palidă, ochi băgați în lăuntru, încunjurați cu cercane vinete, slăbirea memoriei, indisposiție spirituală, insomnie, dureri de șele și spinare, sgârciuri histerice, constipație, temere fără causă, încunjurarea societăților vesele, incapacitate, boale femeiești, treměurarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-Peruin“ veritabil de Dr. Wrun și a nu-'l confunda cu imitații periculoase, cari au același nume ori și ce să fie atenți la marca mea de scutire (un înger ținând o creangă în mână) și la manupropria mea, cari să află atât pe șatule, cât și pe instrucția de întrebuințare. 225 9—30

Prețul unei șatule, împreună cu instrucția de întrebuințare este 3 Cor. 60 b.

Depositul principal:

Iosif v. Török,

farmacist

Budapesta, Königsgasse 12. — Andássy út. 26.

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voe a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că **Atelierul meu de pantofărie** din Piața-mare cu 1 Decemvrie st. n. a. c. 'l-am mutat în

Strada Măcelarilor Nr. 14

(în fostul edificiu de postă.)

Totodată îmi esprim cea mai mare mulțumită stimaților mei mușterii pentru încrederea arătată până acum față de intreprinderea mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință să fiu și în viitor împărtășit.

Rugându-mè de sprigin binevoitor, semnez

263 3—6 Cu deosebită stimă

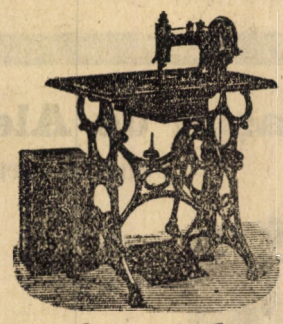
Constantin Dragoș, măiestru-pantofar.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de **mașini de cusut** mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 8 37—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. **Reparaturile** la mașinile de cusut de ori-ce fel sûnt esecutate **prompt, ieftin și conștiențios cu garanție.** Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpěrată delamine dau **5 ani garanție.**

Cu prețuri foarte reduse

recomand pentru ***Daruri de Crăciun*** în ***asortiment bogat:***

Batiste de bumbac și de in dela cor. 1.20 în sus.

Șorțe pentru dame și băieți de tot soiul.

Garnituri de prânz și cafea, dela cor. 2.70 în sus.

Albituri pentru domni și dame, covoare, articli de ciorapi și țesături, bluse pentru dame, rochii, costume gata și diferite jupoane.

Mănuși pentru domni și dame în tot felul de esecuție.

Năfrămi mari de învělit dela cor. 2.80 în sus.

Mare asortiment de barcheturi, batisturi, și sefire spălabile.

Umbrele pentru domni și dame, cravate foarte frumoase.

Perdele din stofe și brodate, garnituri de pat, hăinuțe de băieți, ouverte de pat, diferite batiste, pânzături, chifoane, gradl, gulere și mânșete, corsete, șaluri, brâne, articli ousuți și broderli.

Cu deosebită stimă 276 1—8

A. Schlesinger, Sibiiu, Strada Urezului Nr. 7.

Nr. 1224/1904. 270 1—1

Publicațiune.

Publicăm, că în ***15 Decemvrie 1904 la 10 ore a. m.*** se dă în arêndă ***birtul comunal*** din ***Țințari*** (Szunyogszék, com. Făgăraș), constătător din 6 chilii și o sală mare. Timpul de arêndă ține din 1 Ianuarie n. începând, trei ani.

Prețul de strigare este: 800 cor. și 20% sûnt a se depune ca vadiu, înainte de licitare.

Oferte închise sĕ primesc.

Condițiunile mai de-aproape sĕ pot vedè în cancelaria comunală.

Țințari (Szunyogszék, com. Făgăraș), în 28 Noemvrie 1904.

Primăria comunală.

Local pentru prăvălie

de închiriat

în **Sebeșul-săsesc** (Szászsebes) Piața-mare (casa Onițiu).

Cu informațiuni servește

Dr. J. Elekes,

271 1—3 medic districtual, Sebeșul-săsesc.

Lemne de fag

se află de vênzare la dl **I. Logojean, Sibiiu, strada Bisericei Nr. 7.** Comande se pot face și la administrația »Foii Poporului«. 274 1—3

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescĕtori de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este **dresul de nutreț** din **Sebeșul-săs.** » **Regensburg** produs în fabricele lui **Louis Meise** în **Sebeșul-săs.** (Transilvania) și **Regensburg** (Bavaria). Prin acest dres sĕ ajung resultate splendite. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numĕroase scrisori de recunoștință.

95 44—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vênzare a fabricei chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Prețul per pachet ½ chlgr. 90 bani, 9 pachete 4½ chlgr. pe poștă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Stațiunea balneară „Felix", lângă Oradea-mare.

Loc de cură pentru iarnă și vară.

Cel mai bogat isvor natural cald cu pucioasa din Europa 49°, cantitatea zilnică 17 milioane litre, contra ***reumei*** și ***podagrei***, mod de cură de beut și scăldat.

Sesonul de iarnă introdus în acest an

165 de odăi de locuit comoade, aranjate de nou anul acesta, parc și păduri de 70 jugere, circulația anuală mai mult de 7000 de oaspeți stabili.

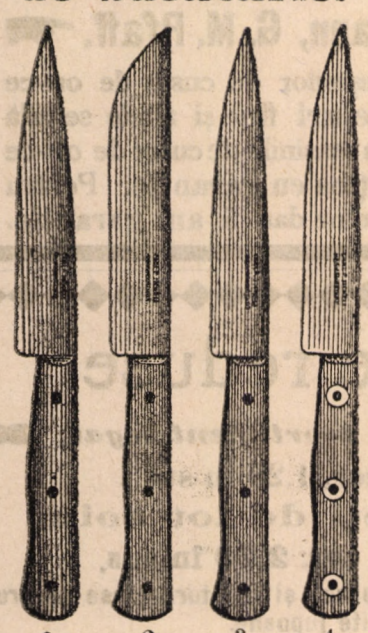
Vara comunică zilnic 16 trenuri, și iarna 4, medic stabil de băi, stațiune de cale ferată, postă, telegraf și telefon.

Prospect franco și gratis.

Penziune: 240 6—8

Din 1 Octomvrie până în 1 Maiu scaldă și provisie întreagă dela 18 fl. în sus pe sĕptĕmână.

Cuțite de bucătărie.

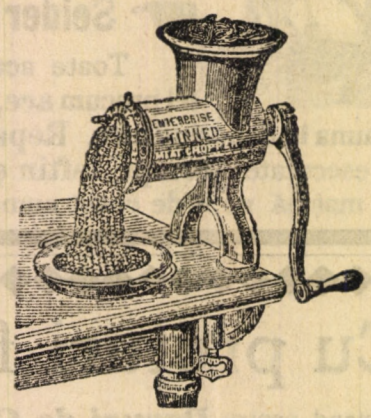
1 2 3 4

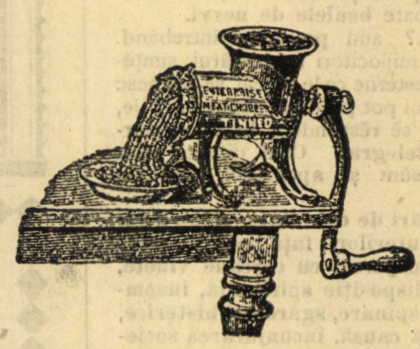
Cuțite cu garanță pentru toată bucata.

		17	19	21 *mm*
Fig. 1.	Cor.	—.—	—.72	—.86
» 2.	»	—.56	—.68	—.80
» 3.	»	—.56	—.68	—.80
» 4.	»	—.64	—.76	—.90

Mașini de Alexanderwerk

pentru tocat carne.

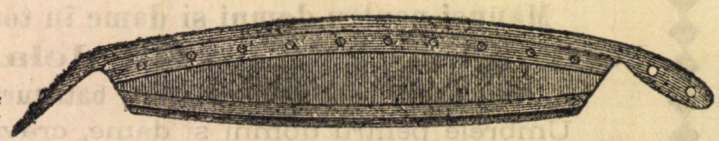

Forma: *R RR S UU*

Forma: *SS U T*

Mărimea și numirea formei:	*R*	*RR*	*S*	*SS*	*U*	*UU*	*T*	cu roată de învîrtit
Taie într'o minută chilo	½	¾	1	1	1¼	1¼	1¾	
Coroane	5.20	7.20	8.40	8.10	11.80	15.10	29.50	
Cuțitul singur »	—.70	—.80	—.80	1.10	1.10	1.30	1.60	
Discul gaurei singur »	1.—	1.35	1.50	—.—	2.80	—.—	4.20	

Cuțit de tăiat paie cu garanță.

1 bucată Cor. 3.—

Cuțite pentru mașine de tăiat nutreț precum este mărimea în cualitate garantată 1 pereche dela Cor. 2.80 în sus.

Patine.

	Patent	1 pr.	Cor. 1.44
Mercur lucius		1 »	» 2.90
»	cu nichel	1 »	» 6.90
Halifax		1 »	» 1.44
Jaleson Haines		1 »	» 7.—

CAROL F. JICKELI, Sibiiu (Nagyszeben).

269 1—

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Carnesia de imprimat E. T. Gleisner m, Dresda — Budapesta.

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmănate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmănate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmănate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire sĕ admite pe lângă rebonificare de porto. 258 3—6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta **Pilsen,** Boemia.

Cel mai bun

săpun (inima săpunului).

Tot felul de lumini

prima cualitate

în tot felul de esecutare și mărimi

din **ceară** și **stearin**

pentru **biserici** și **case.**

Mai ieftin se poate cumpĕra în **depositul de lumini și săpun**

Rudolf Henter

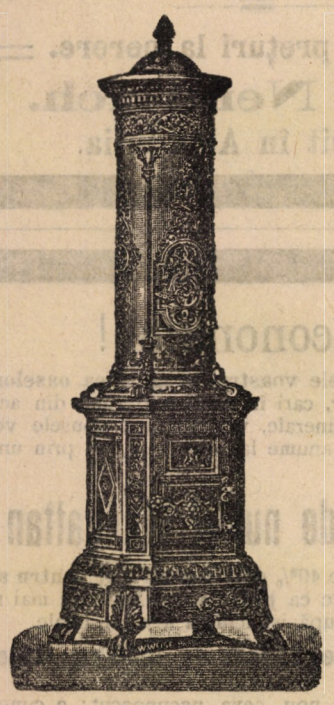
Sibiiu, Strada Faurilor Nr. 7.

Pentru revênzători prețuri reduse în mĕsură însemnată. 256 4—4

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fert cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le espedează din depositul din Sibiiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

La cerere sĕ trimit preț-curanturi.

Deposit bogat în ***tase,*** în ***sîrme*** și în ***place de sobă,*** în ***instrumente de camin*** și în ***păstrător de instrumente de camin.***

Cărbuni de peatră și Coaks

50 chilograme sĕ aduc acasă în Sibiiu.

Carol F. Jickeli

Sibiiu.

241 6—

Gratuit! Un portret mărit

M. BRECKNER

Strada Cisnădiei Nr. 11—13 251 5—

La cumpĕrare de 20 cor.

Articli de pontofărie.	Articlii de moda pentru băieți și dame.	Articlii de sticlărie, porcelan și galanterie.
Asortiment de tot nou! **Articlii de pantofărie de tot soiul** pentru **băieți, dame** și **domni.** Cele mai bune și mai durabile, ce se pot oferi pentru un preț anumit.	Asortiment bogat în loc! **Bluse, rochii, jupoane** și **costume** gata fason englezesc, **hăinuțe de băieți, vestminte, chipiuri, căițe** și **șurțe, mănuși de iarnă** de toate soiurile.	Service de sticlă și porcelan în esecuție simplă și foarte fină. **Vaze, garnituri-decorative, dose, cești** și **nipuri. Busturi** și **statuete de porcelan** a bărbaților renumiți.
Pentru casă și drumuri, pentru baluri și nunte. — Cele mai bune mijlcace de curățit pielea se află întotdeauna.	**Galoșii Harburg Viena „Marca Vulturul“** sûnt cei mai buni. Pentru domni c. 5.— dame » 3.— băieți » 2·20	De cel mai nou fason și de potriveala cea mai escelentă.
Toate feliurile de articli de ciorapi și croșetat în esecuția cea mai bună. Product propriu.	**Novități în articli de blănărie, gulere, manșoane, coliere** și **boas de pene.**	Cravate pentru domni, gulere și manșete. Cămeși, albe și colorate.
Portmoneuri și portofele, dose pentru bilete de visită, țigări și țigarete.	**Mare esposiție** de cei mai noi ***articlii*** de ***jucării*** pentru **Crăciun.**	Articli de cadouri pentru ori-ce ocasie în cel mai mare asortiment.

Cunoscuta hârtie de cigarete egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

235 7—52 **Strada Ocnei.**

Spectacol de primul rang.

Sibiiu, Piața Hermann.

Mare muzeu istoric și mechanic

Figuri artistice în mărime naturală din present și trecut, representând persoanele cele mai însemnate.

Prețul întrării 30 bani.

Deschis în fiecare zi dela 9 ore dimineața până la 9 ore seara.

Cu iluminație strălucită.

Muzeul este foarte frumos aranjat.

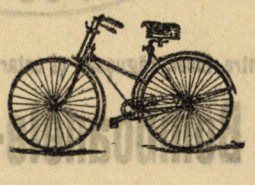
De o cercetare numĕroasă sĕ roagă Cu toată stima

Direcțiunea.

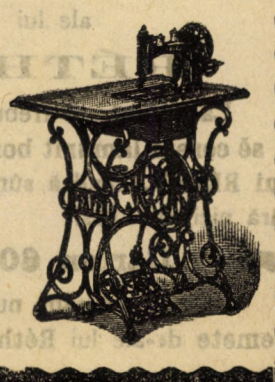
260 3—4

Carol Wultschner

Strada Cisnădiei, nr. 27.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

își recomandă depositul seu asortat cu **mașini de cusut pentru familii și industriași,** fabricatul cel mai bun din țeară și din esterne, **cu prețurile cele mai ieftine.**

Singura representanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de cusut și biciclete. 49 25—26

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete sĕ esecută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14 **SIBIIU** Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de

giuvaere, aur, argint

și argint de China.

Cea mai renumită negustorie de aurării.

Atelier propriu pentru lucrări noue și reparaturi. 237 7—

Serviciu real. Garanță conștiențioasă.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se presenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctual locul, causa, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe basa acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rĕului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-'și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-'și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere espresă se retrimit.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții secsuale, unde 'i-se curăță sângele bolnav, nervii 'i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodul seu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secsuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și ințrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la ameazi).

Adresa: **Dr. PALÓCZ** medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 20—

Franzbranntweinul

lui

Brázay.

Adaus în mĕsură potrivită în apă de scaldă și la spălat, Franzbranntweinul lui Brázay are efect recreător și întăritor asupra corpului, anume la copii slăbuți. Cu deosebire are efect plăcut asupra pielii.

100 3—3

Paul Nendvich în Sibiiu.

Sobe și cuptoare de fert

(Sparherde)

de toate prețurile

în esecutarea cea mai **simplă** și

cea mai bogată.

Liferare se face din 245 6—6

Sibiiu și Alba-Iulia

sau la dorință

franco

la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich.

Deposit în Alba-Iulia.

Contra tusei, răgușelei și catar au efectul cel mai bun

Bomboanele-Pemete

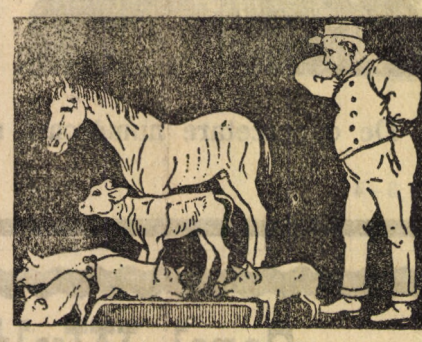
ale lui

RÉTHY!

La cumpĕrare trebuie să fim atenți și **să cerem lămurit bomboane de-ale lui RÉTHY,** fiindcă sûnt multe imitații fără nici un folos.

1 Carton 60 bani.

Să cumpĕrăm numai bomboane **Pemete** de-ale lui **Réthy.** 228 5—12

Fără calciu de nutreț Manhattan.

Economilor!

Salvați vitele voastre de muiarea oaselor și de frângerea oaselor, cari în urma nutrețului din acest an, sărac în materii minerale, vor fi, după spusele veterinarilor, inevitabile și anume la primăvară, — prin un adaus constant din

calciu de nutreț Manhattan

un pericipat cam de 40% **deplin disolvent pentru stomac.** Câteva grame zilnic ca **preservativ** folosesc mai mult ca tot atâtea chlgr. după isbucnirea acestei boale.

Spese puține, foloase de 1000 ori atâtea.

Probați numai! Calciul de nutreț Manhattan nu e ceva nou, ceva necunoscut; e cunoscut și probat deja de sute de mii. El e un mijloc briliant pentru creșterea porcilor, vițeilor, mânzilor, mieilor și a altor animale tinere. Mulți voesc a nu mai fi fără de calciu de Manhattan. Pentru-ce? Penrru-că ei vĕd zilnic efectul miraculos. Pentru-că ei s'au convins, că nu esistă ceva mai bun. Resultatul e splendid.

Calciul de nutreț Manhattan de renume universal costă: 100 chlgr. 50 cor.; 50 chlgr. 26 cor.; 25 chlgr. 14 cor.

Ca probă trimitem 5 chlgr. de calciu de nutreț de Manhattan pe postă franco, trimițând înainte 5 cor. sau cu rambursă; astfel poate face o încercare și cel mai mic econom. 259 1—2

Cu calciu de nutreț Manhattan.

Espedarea urmează direct dela intreprinderea

Manhattan

Budapesta VIII., strada Aggteleki 16/M.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall. Cartea de imprimat R. T. Gleitzman, Dresda — Budapesta.